20
2003

Zdarma na CD 38 programů na přehrávání a kopírování videa

počítač pro každého

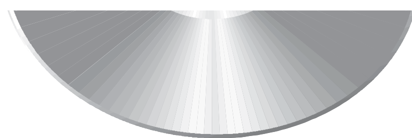
Nejčtenější počítačový časopis v ČR
55 Kč / 76 Sk

+ PLNÉ VERZE:

JEN U NÁS Zoner Media Explorer 5

NOVÉ OpenOffice.org 1.1 CZ

NOVÉ 602PC Suite 4.0

Skenujeme snadno a rychle

PŘEDSTAVUJEME:

DOMÁCÍ POČÍTAČ:

Teď už vím, jak na to!

- Jak přehrát film z DVD v počítači
- Jak odstranit efekt červených očí
- Archivujeme dokumenty
- Jak zamknout tabulku v Excelu
- Tipy pro Windows
- Jak na prezentace v PowerPointu
- Nastavení stránky v OpenOffice Writeru
- Začínáme se Zoner Media Explorerem 5

Křížovka o ceny: Moderní a živá angličtina na CD

POČÍTAČ PRO KAŽDÉHO | www.ppk.cz

Vážení čtenáři,

v dnešním úvodníku se vrátím o několik týdnů zpátky. Na brněnském Výstavišti proběhl začátkem října další ročník veletrhu informačních a komunikačních technologií Invex. Ač se tento veletrh v posledních letech potýká se stále klesajícím zájmem veřejnosti, objevilo se na něm i letos několik zajímavých novinek. Také kvalitní doprovodný program právem přilákal pozornost odborníků, ale i návštěvníků z řad neodborné veřejnosti. Na veletrhu byly představeny například nové internetové stránky státní správy či nové produkty pro mobilní komunikaci, s velkým zájmem se setkal projekt Wi-Fi Life, věnovaný populárnímu bezdrátovému připojení k internetu. Mladším návštěvníkům se jistě líbilo finále mistrovství republiky v počítačových hrách, naopak zájemci o „vážnější“ práci s počítačem uvítali středeční antivirovou konferenci. Dá se říci, že na letošním Invexu si něco zajímavého našel každý, i když inzerované rozdělení veletrhu na tři části (classic, business a home), které mělo návštěvníkům usnadnit orientaci a výběr expozic, se na Výstavišti příliš neprojevilo. Domnívám se, že Invex (aspoň v nejbližších letech) nezahyne a bude mít i nadále co nabídnout jak návštěvníkům, tak vystavovatelům.

Na závěr chci poděkovat všem našim čtenářům, kteří nám poslali fotografie do letní fotosoutěže. Bylo jich opravdu hodně a nebylo snadné z nich vybrat ty nejlepší a nejzajímavější. Podívejte se tedy na vyhlášení výsledků na straně 41, kde jsou uveřejněna jména výherců – možná že majitelem jednoho ze tří digitálních fotoaparátů jste právě vy.

Ivan Heisler, šéfredaktor

Bezdrátová tiskárna pro práci v síti

Pro domácnosti a pro malé firmy je určena inkoustová tiskárna **HP Deskjet 5850**. Stojí 9990 Kč s DPH a je připravena i pro připojení k počítačové síti. To lze provést prostřednictvím ethernetového rozhraní nebo bezdrátové technologie, jež je součástí tiskárny a odpovídá standardu 802.11b. Díky barevnému tisku s optimalizovaným rozlišením až 4800 dpi tiskne HP Deskjet 5850 také fotografie. Ve volitelném příslušenství je i fotografická tisková kazeta. Toto zařízení umožňuje tisknout na formáty papíru A4 či 10 × 15 cm bez okrajů. Fototiskárna tiskne černobíle rychlostí až 21 stran za minutu a v případě barevného tisku je maximální rychlost 15 stran za minutu. Tiskárna obsahuje zásobník papíru na 150 listů. V nabídce je i duplexní jednotka pro oboustranný tisk.

http://www.hp.cz

Angličtina s mobilem

Díky nejnovější službě na portálu t-zones se mohou zákazníci společnosti T-Mobile učit anglicky. Stačí si stáhnout novou javovskou aplikaci Mobile Language School. Uživatelé si tak mohou rozšířit slovní zásobu, aplikace jim nabídne fráze z určitého tematického okruhu a cvičení na vybrané gramatické jevy. Poté může uživatel lekci vymazat a stáhnout si další – tempo výuky si tak určuje každý podle sebe. Lekce lze objednávat prostřednictvím WAP a webu na portálu t-zones v sekci Downloads (položka „Java hry" v kategorii „Kurzy angličtiny") nebo pomocí SMS. Cena aplikace je 29 Kč s DPH.

http//www.t-zones.cz

Portál veřejné správy spuštěn

Na brněnském veletrhu Invex byl oficiálně spuštěn portál veřejné správy. Portál veřejné správy je řešení poskytované Ministerstvem informatiky České republiky jako služba pro občany a organizace. Portál se dělí na část informační a na část transakční. Informační část zajišťuje šíření informací o veřejné správě, životních situacích, zákonech apod. Transakční část, tj. aplikace Elektronická podání, umožňuje vyřizovat nejrůznější agendy. V budoucnosti bude moci každý úřad veřejné správy obdobným způsobem nabízet některé služby, např. vzory vybraných smluv a podání, přístup k organizační struktuře jednotlivých úřadů, zobrazení úřadů na mapě či anglickou sekci pro zahraniční návštěvníky.

http://portal.gov.cz

Notebooky Sony VAIO v ČR

Dvěma novými notebooky obohatí český trh společnost Sony. Jedním je lehký notebook Z1, který je určen pro mobilní uživatele. Druhým je model GRT896, jenž je plnohodnotnou mobilní náhradou klasického PC. Model **Sony PCG-Z1RMP** (viz obrázek) je vybaven technologií Intel Centrino, která kromě mobilního procesoru Intel Mobile Pentium-M nabízí i bezdrátové síťové připojení (WiFi, standard 802.11b). Notebook zahrnuje i vestavěné rozhraní Bluetooth 1.1 pro bezdrátovou komunikaci s podobně vybavenými přístroji, jako jsou např. PDA nebo mobilní telefony. 14,1palcový displej pracuje v rozlišení 1400 × 1050 obrazových bodů. Notebook je také vybaven 60GB pevným diskem, 512 MB operační paměti a mechanikou DVD/CD-RW. Notebook Z1 s magneziovým tělem má půdorys 316 × 247,4 mm a váží 2,1 kg.

Notebook **Sony GRT896HP** disponuje 2,8GHz procesorem Pentium 4, 60GB pevným diskem, grafickou kartou založenou na čipu GeForce 5600, 512 MB paměti a duální vypalovací mechanikou DVD ± RW. Může se pochlubit integrovanou bezdrátovou síťovou kartou, pracující v normě 802.11 b/g (formát 802.11g má maximální přenosovou rychlost dat 54 Mb/s, u standardu 802.11b je maximem 11 Mb/s). 16palcový displej má rozlišení 1280 × 1024 bodů.

http://www.sony-europe.com

Bezplatná inzerce na internetu

Skupina elektronických obchodů Shop.cz rozšiřuje své služby zákazníkům o bezplatnou řádkovou inzerci. Inzeráty jsou dostupné na adrese *http://inzerce.shop.cz* nebo na titulní stránce *www.shop.cz*. Textová inzerce se přijímá zdarma a inzerovat je možné v sedmnácti hlavních rubrikách, které se dále dělí na podrubriky. Návštěvník serveru inzerce.shop.cz tak může nakoupit nebo prodat audiotechniku, automobily, nábytek, najít zaměstnání, byt nebo spolubydlícího. *http://inzerce.shop.cz*

Tiscali nabízí bílé zboží

On-line nákupní server Tiscali Nákupy se rozšířil o kompletní nabídku bílého zboží. Jedná se zejména o chladničky, mrazničky, sporáky, mikrovlnné trouby, myčky, pračky a další spotřebiče pro domácnost. Ucelená nabídka tohoto zboží je dostupná na internetové adrese *http://bilezbozi.tiscali.cz*.

http://bilezbozi.tiscali.cz

Nová verze kancelářského balíku OpenOffice.org

Český lokalizační tým oznámil, že byla uvolněna nová verze kancelářského balíku openoffice.org v českém jazyce. OpenOffice.org je kancelářský balík, obsahující textový editor, tabulkový procesor, prezentační program a řadu dalších součástí. Nově je přidána podpora exportu do PDF (Adobe Acrobat) a do formátu programu Macromedia Flash. Byla zvýšena rychlost spouštění, rozšířena kompatibilita se soubory Microsoft Office a podpora přístupnosti a vylepšen celkový vzhled uživatelského prostředí. Zahrnuta je i kompletní česká lokalizace kontroly pravopisu, dělení slov a slovníku synonym a nechybí ani česká nápověda.

Užívání tohoto kancelářského balíku je bezplatné a českou verzi balíku najdete na cédéčku přiloženém k tomuto vydání Počítače pro každého.

http://cs.openoffice.org

Notebook se silnou grafikou

Společnost ProCA uvádí na trh nový model notebooku – **Brave NoteLine 516**. O jeho výkon se stará procesor Intel Celeron nebo Intel Pentium 4 a k bohaté standardní výbavě patří i výkonný grafický čip nVidia GeForce 4 MX440, který disponuje 64 MB grafické paměti. Ten by měl náročnému uživateli zajistit dostatečný výkon ve všech grafických aplikacích i moderních hrách. O jejich zobrazení se stará 15palcový TFT displej.

http://www.brave.cz/notebooky

Hovory na Slovensko zdarma

Contactel představil nové řešení Business Connect pro firmy, které mají své pobočky kromě České republiky i na Slovensku. Hlavním přínosem pro malé a střední společnosti požadující propojení svých lokalit jsou nulové náklady na volání mezi oběma zeměmi. Služba Business Connect zahrnuje všechny telekomunikační služby, tedy hlas, data a internet. Jako přenosové médium je použit IP protokol. Za volání mezi Českou republikou a Slovenskem tedy zákazníci ušetří, neboť volání je v rámci VPN (VPN je označení pro virtuální privátní síť - propojení vzdálených počítačů prostřednictvím internetu) bezplatné.

http://www.contactel.cz

Konkurence mezi LCD monitory sílí

Nabídka LCD monitorů se utěšeně rozšiřuje a LCD modely lze díky tomu pořizovat za velmi lákavé ceny. 17palcový LCD monitor **NEC AccuSync LCD71VM** (obrázek vlevo) je nyní nabízen za 16 470 Kč s DPH a model **Samsung SyncMaster 172X**, taktéž se 17palcovým displejem, pořídíte za 19 370 Kč s DPH. Oba monitory pracují v rozlišení 1280 × 1024 bodů a mají stejnou doby odezvy – 16 ms. NEC má obrazové body o velikosti 0,254 mm × 0,254 mm, svítivost displeje 260 cd/m^2 a kontrast 450 : 1. NEC AccuSync LCD71VM má hmotnost 4,5 kg a nízkou spotřebu energie – ta při plném provozu nepřesáhne 45 W. Samsung váží 3,75 kg a zaujme velmi tenkým rámečkem (1,25 cm) kolem zobrazovací plochy. Svítivost u tohoto modelu je 270 cd/m^2 a kontrastní poměr je 500 : 1. Úhly pohledu jsou v horizontálním a ve vertikálním směru 160°/140°. Monitor Samsung disponuje kromě tradičního analogového vstupu také digitálním vstupem DVI.

http://www.nec.cz
http://www.samsungelectronics.cz

Nemocnice na kraji internetu

U příležitosti vysílání prvního dílu seriálu „Nemocnice na kraji města po dvaceti letech“ připravila Česká televize internetový speciál, věnující se tomuto známému televiznímu seriálu. Internetový speciál „Nemocnice na kraji města“ se vrací k první a druhé řadě tohoto seriálu. Kromě informací najdete na stránkách také bohatou fotogalerii a video- a audioukázky, které v průběhu vysílání seriálu budou ještě přibývat. Na stránkách internetového speciálu probíhá také on-line diskuse diváků. Po skončení 1. dílu „Nemocnice na kraji města po dvaceti letech“ se bude možné bavit s herci a tvůrci formou chatu, proběhne divácká soutěž a budou připraveny bonusy v podobě tapet a spořičů obrazovky.

http://www.czech-tv.cz/specialy/nemocnice

Software602 pro digitální fotografii

Společnost Software602 uvedla na trh nový produkt 602photo Suite. 602photo Suite obsahuje dvě aplikace – 602Album a 602Photo. Obě aplikace jsou integrovány do jednoho produktu. 602Album je určeno nejen pro jednoduchou správu digitálních fotografií a pro rychlé vytváření prezentací, ale i pro publikaci fotografií na webu a pro realizaci on-line objednávek týkajících se výroby standardních fotografií z digitálních předloh. Grafický editor 602Photo je určen pro úpravu digitálních fotografií a zahrnuje takové funkce, jako jsou automatické ladění barev, odstranění efektu červených očí, retuše apod. Cena produktu je cca 720 Kč. *http://www.602.cz*

Z papírové předlohy do počítače

Pokud patříte mezi uživatele, kteří potřebují v počítači upravovat obrázky, fotografie, grafy nebo i textové předlohy, jež máte k dispozici v papírové podobě, budete pro zachycení těchto předloh potřebovat skener.

Tentokrát se nám k otestování sešla pětice skenerů vhodných pro domácí použití. Mají mnoho společného – všechny se k počítači připojují prostřednictvím rozhraní USB, jejich zprovoznění je velmi snadné (zejména pod nejnovějším operačním systémem Windows XP) a v neposlední řadě přilákají i dobrou cenou.

Rozlišení skenerů

V současné době je pro pořízení skeneru velmi příhodná chvíle. Skenery určené pro domácí i pro běžné uživatele v kancelářích dnes totiž nabízejí za nízkou cenu parametry, jež byly před několika lety výsadou drahých skenerů, používaných v grafických studiích. Všechny testované skenery umí pracovat v rozlišení 1200 dpi, to znamená, že na jeden palec (to je 2,54 cm) dokáží rozpoznat 1200 obrazových bodů. U některých skenerů se uvádí údaj 1200 × 2400 dpi; ten označuje, že skenovací hlava zachytí 1200 obrazových bodů na palec a posuvný mechanismus, který skenovací hlavou pohybuje, dokáže rozpoznat 2400 bodů.

Maximálního rozlišení však využijete pouze za účelem dosažení co nejlepší kvality naskenovaných obrázků, např. při záměru takové skeny zvětšovat nebo z nich pořizovat výřezy. Výborná kvalita obrázků i fotografií je totiž dostupná už v rozlišení 300 dpi, navíc při volbě menšího rozlišení proběhne skenování předlohy rychleji a výsledný soubor má menší velikost.

Například fotografie formátu A4, kterou při testech skenerů používáme, má při zachycení v rozlišení 300 dpi velikost 25 MB, při volbě rozlišení 600 dpi je výsledná velikost 100 MB. Maximálního rozlišení využijete také při skenování diapozitivů a negativních filmů. Tuto možnost nabízejí z pěti testovaných skenerů tři modely – Genius ColorPage-HR7X Slim, HP ScanJet 3670 a Mustek BearPaw 2448TA Pro. To, zda je skener připraven skenovat i průhledné diapozitivy a negativy, je jedním z důležitých kritérií při výběru.

Canon CanoScan Lide 50

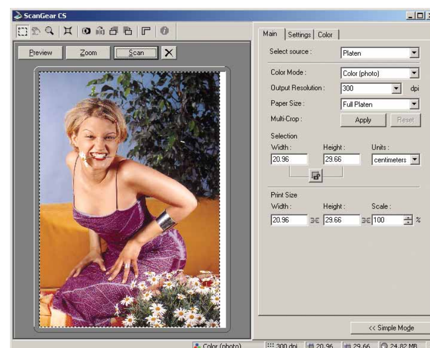
- + malé rozměry a hmotnost
- + rychlost skenování
- + napájení prostřednictvím rozhraní USB
- – světlejší skeny
- – rozlišení detailů

Cenové rozpětí

Cenové rozpětí sahá od 2890 Kč s DPH (Umax Astra 4600) do 3756 Kč s DPH (Mustek BearPaw 2448TA Pro), který tak jako jediný nesplnil naše kritérium – cenový limit 3500 Kč překročil o 256 korun. Proto jeho recenze není zařazena podle abecedního pořadí; tento skener je však zajímavý tím, že (spolu s modelem Canon CanoScan Lide 50) používá rychlé rozhraní USB 2.0 High Speed. Toto rozhraní má oproti rozhraním USB 1.1 a USB 2.0 Full Speed tu výhodu, že jeho maximální přenosová rychlost je 480 Mb/s. Oproti rozhraním USB 1.1 a USB 2.0 Full Speed s maximální rychlostí 12 Mb/s je tedy podstatně rychlejší a je to zřejmé i z výsledků naměřených při rychlostních testech.

Rychlost skenování

Rychlost skenerů je velmi důležitým kritériem při výběru a ocení ji zejména ti uživatelé, kteří budou při skenování používat vyšší rozlišení (600 dpi a 1200 dpi). Skenery Canon a Mustek, používající rozhraní USB 2.0 High Speed, potvrdily v rychlostních testech

Ovládací program skeneru Canon.

roli favoritů a ostatní modely jednoznačně porazily.

Skenery jsme testovali na počítači s 2GHz procesorem Pentium 4, s 512 MB operační paměti, se 128MB grafickou kartou a pod operačním systémem Windows XP Professional. Protože k různým skenerům se dodávají různé programy pro úpravu obrázků, ve všech případech jsme skenovali do oblíbeného programu ACDSee, v našem případě ve verzi 3.0.

Kvalita skenování

Nejdůležitějším faktorem je samozřejmě kvalita skenování. Tu jsme u všech skenerů posuzovali zejména na základě naskenované fotografie formátu A4, kterou jsme snímali v rozlišení 300 dpi. Protože různé skenery jsou vyzbrojeny odlišnou paletou funkcí pro vylepšení skenů, použili jsme ve všech případech parametry přednastavené od výrobce. V rozlišení 600 dpi jsme skenovali fotografii o rozměrech 13 × 9 cm. Skenovali jsme také jemný tištěný rastr, na kterém jsme posoudili kvalitu skenování ve vyšších rozlišeních.

Genius ColorPage-HR7X Slim

- + snímá diapozitivy a negativy
- + ovladač v češtině
- – svislé pruhy v tmavých oblastech

HP ScanJet 3670

+ snímá diapozitivy a negativy
+ ovladač v češtině
+ hezké skeny
+ velmi dobrá ostrost

CCD versus CIS

Rozdíly mezi skenery jsou i podle použité skenovací technologie. Používají se dvě: CCD a CIS. Čtyři z pětice recenzovaných skenerů používají pro zachycení obrazu prvek CCD, pouze Canon CanoScan Lide 50 je v rámci tohoto testu založen na technologii CIS, která je zajímavá tím, že oproti skenerům s čidlem CCD má nižší nároky na napájení. CIS skenery jsou také rozměrově (tedy na výšku) menší, a proto se výborně hodí zejména pro mobilní uživatele, kteří potřebují skener ve spojení s notebookem používat i mimo kancelář. Díky již zmíněnému menšímu příkonu se CIS skenery napájejí prostřednictvím rozhraní USB. Skenery CCD mají lepší rozlišovací schopnost (to se nám potvrdilo u zmíněného testu snímání jemného rastru) a také se jim daří zachytit malé trojrozměrné předměty – např. fotografii v rámečku. Tato výhoda se projeví i při skenování textu z knihy, kdy část poblíž hřbetu není přiložena až na skenovací plochu.

Snadnost ovládání

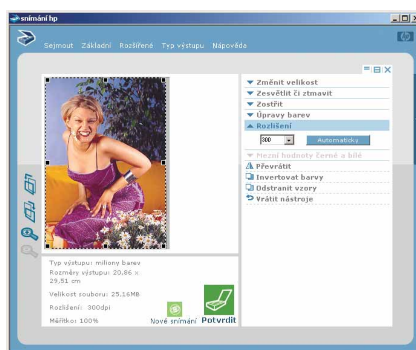
Všichni výrobci skenerů se snaží proces skenování co nejvíce zjednodušit. Ať už se jedná o přehledné rozhraní skenovacího programu, který u skenerů Genius, HP a Umax komunikuje s uživateli v češtině, či o tlačítka integrovaná v čele skeneru, která slouží pro přímé zahájení skenování. Tlačítky pro zahájení skenování, kopírování a odeslání skenu jako přílohy do elektronické pošty jsou vybaveny všechny modely v testu. Také volba přednastavených parametrů všeobecně spěla k docílení velmi dobrých výsledků.

Ovládací program skeneru Genius.

Celkové hodnocení

Jako vítěz po provedených testech – i s přihlédnutím ke snadnosti ovládání a výbavě skenerů – vyšel z tohoto klání HP ScanJet 3670. Je připraven i pro skenování diapozitivů a negativů, ovladač komunikuje v češtině, rychlost skenování není sice nijak závratná, ale zachycené skeny se nám líbily nejvíce. A jelikož kvalita skenování je pro drtivou většinu uživatelů to nejdůležitější, získal ScanJet 3670 ocenění Tip PPK.

Ovládací program skeneru HP.

Pojmy

CIS je zkratka ze slov Contact Image Sensor (kontaktní obrazový senzor). Skenery založené na této technologii snímají předlohu pomocí pojízdné skenovací hlavy, která je složena z řady vedle sebe umístěných čidel. Skenery CIS neobsahují oproti skenerům CCD optickou soustavu, mají menší rozměr na výšku i hmotnost a vyznačují se nižší spotřebou elektrické energie. Kvalita skenů závisí na tom, kolik čidel je do skenovací hlavy umístěno – např. skenovací hlava s hustotou 1200 čidel na palec (2,54 cm) zachytí předlohu v optickém rozlišení 1200 dpi.

CCD. Skenery založené na technologii CCD (Charge Coupled Device) zpracovávají obrazová data, zachycená skenovací hlavou a dopravená přes optickou soustavu, v CCD prvku. Ten se využívá také u digitálních fotoaparátů a videokamer. Výsledná kvalita skenů je odvozena od toho, jak je CCD prvek kvalitní. Jestliže je CCD prvek schopen rozlišit 1200 obrazových bodů na palec, je optické rozlišení 1200 dpi.

Optické rozlišení. Udává, kolik obrazových bodů zachytí snímací jednotka na jeden palec (2,54 cm) – dot per inch, zkratka dpi. Čím je rozlišení vyšší, tím kvalitněji

Ceny a parametry skenerů, výsledky testů

Tip počítač pro každého 20/2003

	Canon CanoScan Lide 50	Genius ColorPage-HR7X Slim	HP ScanJet 3670	Umax Astra 4600	Mustek BearPaw 2448TA Pro
Cena včetně DPH	3490 Kč	3179 Kč	3090 Kč	2890 Kč	3756 Kč
Poskytl	Canon CZ, s. r. o.	100MEGA Distribution, s. r. o.	Hewlett-Packard, s. r. o.	Umax Czech, a. s.	Elap, s. r. o.
WWW adresa	www.canon.cz	www.100megadistribution.cz	www.hp.cz	www.umax.cz	www.elap.cz
Záruka	2 roky	2 roky	2 roky	2 roky	2 roky
Optické rozlišení	1200 × 2400 dpi	1200	1200	1200 × 2400 dpi	1200 × 2400 dpi
Max. barevná hloubka	48 bitů	48 bitů	48 bitů	48 bitů	48 bitů
Připojení k počítači	USB 2.0 High Speed	USB 1.1	USB 1.1	USB 1.1	USB 2.0
Snímací technologie	CIS	CCD	CCD	CCD	CCD
Snímá diapozitivy	Ne	Ano	Ano	Ne	Ano
Snímá negativní film	Ne	Ano	Ano	Ne	Ano
Tlačítka	Scan, copy, e-mail, file	Scan, copy, e-mail, text/OCR, fax	Scan, copy, e-mail	Scan, copy, e-mail, fax	Scan, copy, e-mail, fax, panel
Vnější rozměry (š × h × v)	258 × 374 × 38 mm	265 × 435 × 75 mm	286 × 464 × 53 mm	289 × 462 × 61 mm	261 × 436 × 70 mm
Hmotnost	1,8 kg	2,5 kg	2,1 kg	2,0 kg	2,4 kg
Programové vybavení					
Instalace v češtině	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne
Ovladač v češtině	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne
Program pro úpravu obrázků	ArcSoft PhotoStudio	NewSoft ImageFolio	HP Photo & Imaging	Arcsoft PhotoImpression	PhotoExpress SE
OCR program	OmniPage	ABBYY FineReader 4.0 Sprint OCR	ReadIris OCR	ABBYY FineReader Sprint OCR	ABBYY FineReader OCR
Rychlostní testy					
Náhled (první sken)	11 s	16 s	8 s	11 s	14 s
Foto A4, 300 dpi (25 MB)	26 s	48 s	46 s	37 s	20 s
Foto 13 × 9 cm, 600 dpi (18 MB)	16 s	34 s	40 s	47 s	15 s
Skenování rastru, 600 dpi (50 MB)	34 s	130 s	124 s	96 s	24 s

Umax Astra 4600

+ nízká cena
+ ovladač v češtině
– světlejší skeny
– svislé pruhy v tmavých oblastech

skener snímanou předlohu zachytí. Například 1200 × 2400 dpi znamená, že snímací CCD prvek rozpozná 1200 obrazových bodů na palec. 2400 pixelů je zachyceno při posunu pohyblivé části skeneru o jeden palec – proto se toto rozlišení označuje jako mechanické. Protože však zpracování v počítači vyžaduje stejné vodorovné i svislé rozlišení, maximální neinterpolované obrazové rozlišení pro skener 1200 × 2400 dpi činí 1200 × 1200 dpi.

OCR. Zkratka ze slov Optical Character Recognition, tedy optické rozpoznávání znaků. Text nasnímaný pomocí OCR programu uložíte do souboru zvoleného textového editoru a text zachycený skenerem můžete v tomto souboru editovat. OCR programy byly přiloženy ke všem testovaným skenerům, podobně jako software pro editaci obrázků. Pokud budete chtít, aby OCR program naskenovaný text co nejlépe rozpoznal, doporučujeme nastavit v ovladači Twain „černobílé skenování", aby písmena a diakritická znaménka byla co nejvíce odstíněna od bílého podkladu.

Barevná hloubka. Tento údaj vás informuje o tom, kolik barevných odstínů rozezná snímací zařízení skeneru v jednom obrazovém bodu. I když dnešní skenery jsou schopné snímat v 36-, 42-, nebo dokonce v 48bitové barevné hloubce, do počítače je běžně určeno 24 bitů – tedy přesně 16 777 216 barevných odstínů. Při zachycení obrázku ve větší barevné hloubce, než je 24 bitů, se do počítače odešle ten nejlepší, vždy 24bitů barevné informace na jeden bod. Tento proces není možné ovlivňovat ani nastavovat – převodní matice je ve skeneru nastavena tak, aby výsledkem byl co nejlepší obrázek. Většina grafických programů proto podporuje maximálně 24bitové obrázky – výjimkou jsou nové verze profesionálních programů, jako jsou Adobe Photoshop nebo Corel Photo-Paint, které umí pracovat i se 48bitovými barvami.

Ovládací program skeneru Umax.

Gama korekce. Tato funkce koriguje sílu jednotlivých barevných tónů obrazu. Prostřednictvím gama korekce lze např. buď vyjasnit, nebo ztmavit střední tóny obrazu. Černé a bílé body tak zůstanou nedotčeny.

Canon CanoScan Lide 50

Jediným skenerem v testu, který obraz nesnímá pomocí prvku CCD, ale který je založen na technologii CIS, je Canon CanoScan Lide 50. Je to velmi vydařený skener, který stojí 3490 Kč s DPH. Díky nízkým energetickým nárokům LED diod, které osvěcují snímanou předlohu, si tento skener vystačí s napájením prostřednictvím rozhraní USB. V tomto případě, stejně jako u modelu Mustek, se jedná

o rychlé rozhraní USB 2.0 High Speed, díky němuž je zajištěn rychlý přesun dat ze skeneru do počítače. Oba tyto skenery také zvítězily v našich rychlostních testech, vyšší rychlost rozhraní USB 2.0 se projevovala hlavně při skenování ve vyšších rozlišeních, kdy naskenované soubory měly větší velikost.

Na skeneru Lide 50 se nám líbily jeho malé rozměry (na výšku měří pouze 38 mm), malá hmotnost (1,8 kg) a také pevné kovové příklopné víko. Skenovací program sice není lokalizován do češtiny, ale je velmi přehledný a snadno použitelný. Naskenovaný výsledek byl oproti originálu světlejší, díky čemuž byly detaily dobře patrné i v tmavých oblastech. Při skenování jemného rastru si však lépe vedly skenery s čidlem CCD.

Genius ColorPage-HR7X Slim

Skener Genius ColorPage-HP7X Slim s cenou 3179 Kč s DPH je v abecedním pořadí prvním skenerem v testu, který je připraven i pro skenování diapozitivů a negativů. Ovladač, který má jednoduché rozhraní, komunikuje s uživatelem v češtině. Tento skener má zajímavě vyřešenu aretaci skenovací hlavy – její odaretování probíhá automaticky po položení skeneru na rovnou podložku. V balení je i stojánek pro skladování skeneru v pozici nastojato. Rychlostí skenování se tento model zařadil mezi nejpomalejší skenery v testu. Při hodnocení kvality skenování jsme jako dobrou posoudili schopnost zachytit jemný rastr, ale v tmavých oblastech fotografie jsou zřetelné podélné pruhy.

±

Mustek BearPaw 2448TA Pro

- \+ snímá diapozitivy a negativy
- \+ rychlost skenování
- – šum v tmavých oblastech
- – barevný posun do červena

HP ScanJet 3670

Vítězem v tomto testu se stal skener od společnosti HP. Model ScanJet 3670 stojí i s daní 3090 Kč. Instalační průvodce je stejně jako ovládací program skeneru v češtině. Rozhraní tohoto ovladače působí stroze, ale všechny potřebné funkce jsou snadno přístupné. Při zachování přednastavených parametrů jsme z tohoto skeneru získali nejkvalitnější výstupy z celého startovního pole. Výborná byla kvalita naskenovaných fotografií i jemného rastru. Rychlostí skenování tento model nijak nevyčnívá, ale kvalita výstupů rozhodně stojí zato. Velmi pěkně je v příklopném víku vyřešeno uchycení diapozitivů a negativních filmů, takže pro tyto účely nejsou oproti skenerům Genius a Mustek potřebné žádné nástavce.

Umax Astra 4600

Nejlevnějším skenerem v testu je s cenou 2890 Kč model Umax Astra 4600. Oproti ostatním skenerům jsme si hned při instalaci všimli, že je k němu připojen kratší USB kabel, takže skener musí být umístěn v menší vzdálenosti od počítače. Ovladač je v češtině a standardně se zobrazuje panel pouze se základními funkcemi, pokročilejší funkce jsou na „výsuvném" panelu. Při skenování jsme si u fotografií při použití přednastavených parametrů všimli posunu do světlejších odstínů, v tmavších oblastech jsou stejně jako u skeneru Genius patrné podélné pruhy.

Mustek BearPaw 2448TA Pro

Druhým skenerem s rozhraním USB 2.0 High Speed je v tomto testu Mustek BearPaw 2448TA Pro. Díky tomu si tento model v našich testech počínal suverénně a až na rychlost pořízení náhledu zvítězil ve všech měřených disciplínách. Tento skener se však s cenou 3756 Kč nevešel do stanoveného cenového limitu 3500 korun. Pro skenování diapozitivů a negativních filmů se používají podobné nástavce jako u skeneru Genius. Kvalitou skenování nás Mustek příliš neoslnil – při zachování přednastavených parametrů jsou skeny posunuty do červena a v tmavých oblastech je patrný šum.

-mse

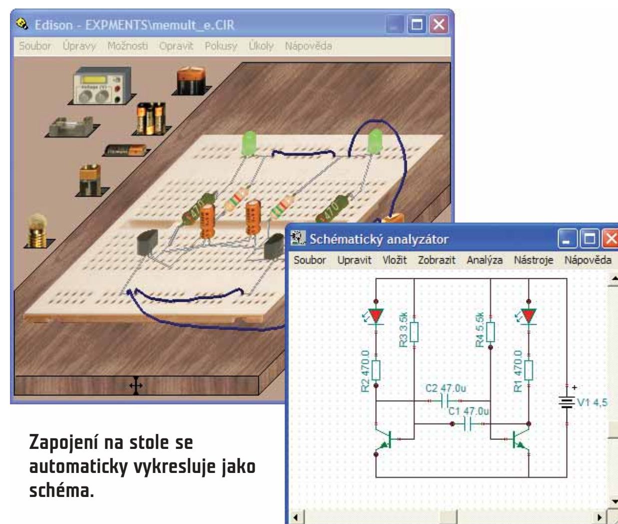

Ovládací program skeneru Mustek.

Edison

Šikovný simulátor elektrických obvodů může být dobrým pomocníkem při výuce fyziky.

Zapojení na stole se automaticky vykresluje jako schéma.

Díky tomuto programu můžete při hodinách fyziky provádět i takové pokusy, ke kterým nemáte ve škole potřebné vybavení, případně tyto pokusy provádět třeba doma v obýváku.

Program Edison vznikl v dílnách firmy DesignSoft a do češtiny jej lokalizovala firma Terasoft.

Instalace

Po vložení cédéčka se spustí úvodní program, ze kterého můžete program instalovat.

Nouzově je možné jej spustit bez instalace, ale zaplatíte za to sníženou funkčností. Program Edison můžete instalovat také na síťový server a pak jej spouštět z více počítačů (je třeba zakoupit multilicenční verzi).

Provedení programu

Základem programu jsou dvě okna. V levém okně je zobrazen pracovní stůl, okolo kterého jsou připraveny pomůcky: baterie, zdroje proudu, žárovka, rezistor, ale také různé měřicí přístroje, jako je např. osciloskop, multimetr, voltmetr, ampérmetr a další. Vše je v trojrozměrném provedení. Pravé okno slouží k automatickému kreslení schématu zapojení pomocí normalizovaných značek. Propojíte-li např. žárovky a baterie na pracovním stole, Edison toto propojení okamžitě zakreslí do schématu. Třetí, malé okno nabízí kontrolní panel. Na tomto panelu můžete spustit průběh simulace.

Ještě k součástkám, ze kterých sestavujete obvody: každá je opatřena svorkami, které propojujete tím, že myší mezi nimi nakreslíte kabel. Ale sestavit jednoduchý obvod složený např. ze zdroje, vypínače a elektromotoru rozhodně nevyčerpává všechny možnosti programu.

Budete-li procházet nabídkou součástek, narazíte také na diodu, různé tranzistory, hradla a na další součástky. Součástky na pracovním stole lze doplnit o popisky.

Co dál

Obvody, které jste vytvořili, si můžete uložit do souboru a vracet se k nim podle potřeby. Abyste nebyli od začátku odkázáni na vlastní zapojení, můžete využít některý ze zapojených obvodů, které se na váš disk dostaly při instalaci. Některé z nich můžete vybírat přímo z nabídky příkazů. Kromě simulací typu „podívejte se, jak toto zapojení pracuje" můžete pomocí simulátoru Edison připravit také testy, ve kterých se žáci snaží najít a opravit chybu v zapojení.

Soubory, které pomocí tohoto programu vytvoříte, můžete samozřejmě nabízet kolegům ve škole, ale můžete je nabízet také jiným školám, nebo naopak tato data od jiných učitelů přebírat.

Výsledný dojem

Edison může být dobrým pomocníkem při hodinách fyziky zaměřených na elektrotechniku, ale i v domácím prostředí, budete-li svým potomkům pomáhat s přípravou do školy. Vzhledem k možnostem, které program nabízí, a díky tomu, že s programem dostáváte i připravená zapojení a příklady, udělujeme tomuto produktu Tip PPK 20/2003.

-mzi

Distributor: Terasoft, a. s.
www.terasoft.cz.
Nároky na počítač: Windows 95, 98, 2000, Windows Millennium, Windows XP. Procesor Pentium 100, 32 MB RAM.

Orientační ceny: jednouživatelská verze 799 Kč, pro informace o ceně multilicence kontaktujte firmu Terasoft.

Informace o programu Edison najdete v databázi výukového softwaru ministerstva školství na adrese *www.e-gram.cz* v části Evaluace.

Z digitálu na papír

V minulém čísle jste se dozvěděli, jak se pochlubit svými digitálními úlovky. Poslední možností, o které se dozvíte více v tomto článku, je „papírová cesta".

Jakkoliv jsou možnosti digitálního fotoaparátu rozsáhlé, využije většina z nás i možnosti jejich „vyvolání". Papírové snímky totiž stále mají své kouzlo a navíc nejsou omezovány „technickými vymoženostmi". Když se chcete pochlubit snímky z dovolené, nemusíte přemýšlet, zda přátelé mají počítač nebo zda je ve vaší oblíbené hospůdce přípojka na internet. Jak tedy převést snímky na papír?

Už v minulém čísle jsme zavrhli řešení za pomoci počítačové tiskárny, neboť to je příliš nákladné. Zbývají nám tedy tzv. digilaby. Pod pojmem digilab si představte obyčejný fotolab, který umí zpracovávat digitální fotografie. Že žádný neznáte? Zkuste se jen pořádně rozhlédnout ve svém oblíbeném fotolabu. Určitě budete mile překvapeni, neboť většina minilabů už dnes dokáže digitální fotografie zpracovávat. Ale cest do digilabu vede víc...

Jak přenést snímky do fotolabu

Metod, jak dostat snímky do digilabu, je několik. Nejjednodušší je využít záznamového média z digitálního fotoaparátu. Vyjmete kartu z přístroje a zanesete ho do sběrny. Nevýhodou tohoto postupu je to, že jen v málo digilabech vám zakázku zpracují „na počkání". To jsou ty fotolaby, které jsou vybaveny příslušnou čtečkou paměťových ka-

Doporučené hodnoty rozlišení pro tisk fotografií

Formát zpracování (v cm)	9 x 13	10 x 15	13 x 18	15 x 21	20 x 30	30 x 45
Minimum (v pix)	800 x 600	1024 x 768	1024 x 768	1600 x 1200	2048 x 1536	2272 x 1704
Doporučené rozlišení (v pix)	1024 x 768	1600 x 1200	2048 x 1536	2048 x 1536	2272 x 1704	2560 x 1920
Označení fotoaparátu (megapixely)	1	2	3	3	4	5

Přehled testovaných digilabů

		Příjem přes internet:	podporované formáty	Cena za 9 x 13 cm	Cena za 10 x 15 cm	termín dodání	vyzvednutí fotografií
Droxi	*www.droxi.cz*	on-line, e-mail	jpg, zip	4,90 Kč	4,90 Kč	3 dny	osobně
Rossmann	*www.rossmann.cz*	on-line	gif, jpg, zip		6,90 Kč *	3 dny	osobně
Foto Morava	*www.mojefoto.cz*	on-line, e-mail	jpg	6,90 Kč	7,90 Kč	2 dny	osobně, dobírka
Fotolab	*www.fotolab.cz*	on-line, off-line klient	jpg, gif	6,90 Kč	7,90 Kč	3 dny	osobně, dobírka
Foto Trend	*www.fototrend.cz*	off-line klient	jpg	6,90 Kč	6,90 Kč	2 dny**	osobně, dobírka
FotoStar	*www.fotostar.cz*	on-line, off-line klient	jpg, gif	7,90 Kč	7,90 Kč	3 dny	osobně, dobírka

* fotografie šíře 10, ** na dobírku

ret – obsluha vaše snímky zkopíruje z karty a hned vám ji vrátí. Ve většině případů však musíte vložit médium do obálky, odeslat jej na zpracování a počkat několik dní. Jestliže tedy nemáte náhradní kartu do fotoaparátu, bude se vám na něj několik dní prášit. O riziku, že vám během transportu poškodí drahou kartu, ani nemluvě...

Další metoda je podobná, ale jako médium využívá CD. Fotografie doma vypálíte na CD a odnesete do digilabu. Oproti předchozímu postupu zde máte tu výhodu, že můžete dát najednou „vyvolat" i větší množství snímků, což bývá i cenově výhodnější. Navíc při ztrátě média nepřijdete o tolik – médium za 15 Kč je postradatelnější než karta za tisícovku. Nevýhoda této metody je zřejmá – musíte mít ve svém PC (nebo v nejbližším okolí) vypalovačku.

Poslední způsob, jak dopravit své úlovky do digilabu, spočívá ve využití internetu. Po fotografické seanci nahrajete snímky do počítače, připojíte se k internetu a jeho pomocí snímky nahrajete přímo do digilabu. Výhodou je pohodlí při odesílání, nevýhodou nutnost rychlého internetu. Pokud máte doma obyčejný modem, na transport snímků po internetu zapomeňte. Pro příklad snad stačí uvést, že i když použijeme „obyčejný", dvoumegapixelový fotoaparát, budou mít snímky okolo 1 až 2 MB. Třicet snímků budete prostřednictvím obyčejném modemu nahrávat několik hodin. Přestože rychlý internet u nás není zatím příliš rozšířen, je tato metoda natolik zajímavá, že se jí budeme věnovat podrobněji.

Přes internet

Způsobů, jak zaslat fotografie do sběrny prostřednictvím internetu, je několik. První a nejjednodušší je využití e-mailu. Fotografie zašlete jako přílohu e-mailu na adresu sběrny a v dopise popíšete, které fotografie (a ve kterém formátu) chcete. Při větším počtu fotografií a při různorodých požadavcích je tato metoda poněkud náročnější. Dokážete si představit, že u sedmdesáti fotografií volíte jejich parametry?

001_jirka na zahradě – formát 10 x 15, lesk, bílé okraje
002_tomáš_sportuje – formát 9 x 13, mat, ořez
003_náš pepíček – formát 20 x 30, mat...
To je opravdu úkol pro grafomana.

Další metoda využívá tzv. off-line klienta. Ačkoliv název zní dost odborně, nejde o nic jiného než o malý prográmek, který vám pomůže s transportem do digilabu. V programu totiž u každého snímku několika kliknutími určíte požadované vlastnosti fotografie (formát, provedení – lesk/mat apod.) a nakonec po připojení k internetu celou zakázku odešlete do digilabu. Nevýhodou je nutnost instalace výše zmiňovaného programu, který má ne vždy zrovna přívětivé ovládání.

Poslední metoda se od té předchozí příliš neliší. Také využívá „programu", který transportuje fotografie do sběrny, ale tento „program" najdete přímo na WWW stránkách digilabu (někdy se také označuje jako on-line). Na rozdíl od off-line klienta tedy musíte být při odesílání fotografií neustále připojeni k internetu, což tuto metodu určuje především pro majitele internetového připojení širokopásmového (ADSL, pevná linka nebo třeba internet realizovaný prostřednictvím kabelové televize). Výhodou je přehlednost ovládání a také to, že nemusíte instalovat žádné zbytečné programy. Cestovatelé také ocení, že snímky mohou odeslat odkudkoliv (například z internetové kavárny).

Jak vybrat ten správný digilab

Máte doma na disku stovky fotografií, ale stále nevíte, komu je svěřit? Pokud je pro vás rozhodující cena a máte přístup k rychlému internetu, měla by být vaším favoritem drogerie Droxi. V opačném pří-

Prográmek pro odeslání zakázky do digilabu (off-line klient) může být vestavěn přímo do programu určeného pro úpravy digitálních fotografií. Snímky ke zpracování můžete odeslat například z programu Zoner Media Explorer, jehož plnou verzi najdete na cédéčku přiloženém k tomuto vydání PPK.

Vyplatí se?

Ještě před několika málo lety měla digitální fotografie „nádech" něčeho zvláštního. Digitální fotoaparáty stály desítky tisíc korun, zacházet s nimi umělo několik málo vyvolených a fotografie jste si mohli prohlédnout pouze na počítači. Jakékoliv pokusy o tisk fotografií na papír byly drahé a nekvalitní. Kvalita tiskáren neustále vzrůstá, jejich cena i cena digitálních fotografií klesá. Vyplatí se tedy digitální fotoaparát?

Jestliže vyfotografujete jeden či dva filmy za rok, pak asi ne, ale od určitého objemu snímků se větší investice rychle vrátí. Důležité je uvědomit si, že i dobří fotografové „použijí" přibližně jen každý pátý snímek. Pokud jde o digitální fotografování, nic takového nehrozí. Snímky si můžete prohlédnout a na papír přenést jen ty nejzdařilejší.

padě je nutné vybírat podle místní nabídky a podle „přístupu" jednotlivých firem. Každopádně doporučujeme poslat do firmy, kterou si vyberete, nejprve několik snímků a teprve v případě spokojenosti jí svěřit zakázku celou. My jsme vyzkoušeli všechny firmy uvedené v tabulce a můžeme zodpovědně prohlásit, že rozdíly v kvalitě byly minimální.

Digilab třikrát jinak

Místo, kde se vaše digitální fotografie přesunou na papír, jsme nazvali digilaby. To však není úplně přesné, a tak to musíme uvést na pravou míru. Původně byly digilaby malé lokální fotolaby (obvykle zároveň fotoprodejny), které jako první dokázaly vykouzlit z nul a jedniček papírové snímky. Ceny však nebyly zpočátku příliš lidové a teprve v poslední době se dostávají na přijatelnou úroveň. Jsou sice stále vyšší než u „velkých" konkurentů, své zákazníky si však digilaby získávají individuálním přístupem a často i rychlostí zpracování. Mají však pouze lokální význam, protože náklady na transport papírových fotografií jsou pro ně stále příliš vysoké...

Jako druzí naskočili do digitálního rychlíku „velcí fotohráči" – největší zpracovatelé klasických fotografií. Nenajde se asi nikdo, kdo by neznal alespoň jednoho člena z dvojice Fotostar a Fotolab. Tito giganti s desítkami fotosběren přinesli do zpracování digitální fotografie nejen komfort (off-line i on-line sběrny), ale svými sběrnami také rozšířili plochu „digitálního pokrytí". Sběrnu alespoň jedné z těchto firem totiž najdete v každém větším městě.

Jako poslední vstoupily do digitální arény řetězce drogerií. Ty nabídly revoluční ceny, a tak rozsáhlé sítě drogerií se využívají jako sběrny i jako „výdejny" snímků. To vše při kvalitě srovnatelné s dříve zmiňovanými konkurenty.

Internetové rozhraní zpravidla obsahuje podrobný návod, jak postupovat při objednávce fotografií.

Jak dostat snímek do digilabu

1) Karta z fotoaparátu
- \+ bezproblémový transport
- \+ jednoduchá manipulace
- – riskujete poškození drahé karty
- – do zpracování zakázky nemáte kartu

2) CD
- \+ možnost transportu více fotografií najednou
- \+ zároveň levné zálohování fotografií
- – nutná „vypalovačka"

3) Internet
- \+ pohodlí při odesílání snímků
- \+ rozsáhlé možnosti konfigurace zakázky
- – nutnost rychlého připojení k internetu

Živá angličtina

Patnáct výherců se tentokrát může těšit na multimediální CD-ROM English in Action, určený k procvičování angličtiny prostřednictvím projevů známých osobností.

Společnost LANGMaster International od svého založení vyvíjí a dodává multimediální vzdělávací systémy LANGMaster pro výuku jazyků na osobních počítačích. Nyní je nejvýznamnějším vydavatelem vzdělávacích multimediálních produktů v České republice a patří mezi přední světové společnosti zabývající se multimediální výukou jazyků. V současné době jsou produkty dostupné v 25 jazykových verzích ve více než 70 zemích světa.

Dnešní otázka:

LANGMaster English in Action je angličtina se známými osobnostmi – podnikateli, politiky, spisovateli, herci a hudebníky. Který z nich je autorem hororů?
a) Bill Gates; b) Stephen King;
c) Roger Taylor; d) Ralph Fiennes.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději do **24. listopadu 2003** buď na korespondenčním lístku označeném heslem **Langmaster** na adresu **Vogel Burda Communications, oddělení marketingu, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1**, nebo elektronickou poštou na adresu **krizovka20@ppk.cz**. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v **PPK č. 23/2003**.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru: **VOGEL*PK20*Text tajenky*odpoved na otazku*Jan Novak Vinohradska52 15000 Praha5**

Na začátek SMS zprávy napište slovo VOGEL. Příznak PK20, text tajenky, odpověď na otázku a kontaktní údaje oddělte od sebe hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste se již zaregistrovali v SMS registraci 2003, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je 6 Kč včetně DPH. SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o. **Infolinka:** +420 284 820 470

Informace a objednávky:
LANGMaster International, s. r. o.
Branická 107, 147 00 Praha 4
Tel.: 244 460 807, Fax: 244 463 411
E-mail: info@langmaster.cz, *www.langmaster.cz*

POMŮCKY: AARIT, EDO, ERET, GY, IMÁM, NANI	PÁDOVÁ OTÁZKA	LAMA ALPAKA	SMYSLNOST	PRESOVAT		ZÁKLADNÍ KNIHA ISLÁMU	ODHADEM	VADA	VODNÍ PTÁK		OPORA	MISTR MEČE	TOHOTO ROKU (ZKRATKA)	4. DÍL TAJENKY	UZLÍČEK V TKANINĚ
CIZÍ ZNAČKA AUTOMOBILŮ					VÝHŘEVNÉ PALIVO					UHLOVODÍK MASTNÉ ŘADY					
INDICKÉ KOŘENÍ					SEVERSKÁ SELSKÁ USEDLOST					VEDRO / MÁMENÍ					
ZKOSENÍ					2. DÍL TAJENKY / EGYPT. BŮH SLUNCE								ZKRATKA GRAND PRIX / NASYCENÝ UHLOVODÍK		
MOTOROVÝ VLAK (HOVOR.)								POHŘEBNÍ HOSTINA				ELIŠKA / ZKRATKA BASKETBAL. SOUTĚŽE USA			
	PODNĚT	ŽENSKÉ JMÉNO / 1. DÍL TAJENKY						MILENCI							ŠESTEREČNÝ NEROST
STAROPERUÁNEC					LANGMaster® International						VRCHNÍ OVČÁK				
NÁMOŘNÍ DŮSTOJNÍK											PRODLOUŽENÁ BOČNÍ ZEĎ				
SPZ PARDUBIC			VÍTĚZNÝ BOD V DŽUDU	LOTYŠSKÝ ŠACHISTA								PŘEDLOŽKA	EVROPAN / BŮŽEK LÁSKY		
VZDĚLÁVAT											VLASTNÍ JMÉNO OROČŮ / VRHATI				
STROM SLOVANŮ					PLÁŠŤENKA (ZASTAR.)	JMÉNO SPIS. JIRÁSKA		DRUH PIVA	VÝBORNĚ	VYHYNULÝ CHOBOTNATEC					
KRÁVA (PODLE ZBARVENÍ)							OZNAČENÍ GRAMODESEK			ST. JMÉNO TOKIA / ZNAČKA ELEKTRONVOLTU				OVANUTÍ	POLEDNÍKOVÁ ZNAČKA
	NÁZEV ZN. DUSÍKU / PAKOSTNICE			NÁZEV ŘÍM. PADESÁTKY / ZN. PRÁŠKU NA NÁDOBÍ			NÁŠ BÝV. HÁZENKÁŘ / DOVEDNOST (ZASTAR.)					CIKÁN / NEJINAK			
DÍLENSKÝ VÝBOR (DŘ. ZKR.)			3. DÍL TAJENKY / JAPONSKÁ MÍLE										ŘÍMSKY 6 / TAMTO		
ČÁST CHODIDLA					ČÁST KÁHIRY					PŘÍSLUŠNÍK "ZLATÉ HORDY"					
ZNAČKA ČAJOVÉ SMĚSI					KRÁTKÉ KABÁTY					PRAVOSLAVNÝ OBRAZ					

Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 17/2003** zní:
Novou kategorií výrobků firmy Logitech jsou hands-free sady k mobilním telefonům (odpověď b).

Tajenka křížovky z **PPK č. 17/2003** zní:
Nová rodina myší Logitech Click!.

Ceny od společnosti Logitech vyhrávají:
digitální fotoaparát s webovou kamerkou Bronislava Tylová z Františkových Lázní,
joystick Milan Šimčík z Dřevohostic,
trackball Jiří Magdalek z Vážan a bezdrátovou optickou myš Jaroslava Jurčová z Rajnochovic.

Blahopřejeme!

Archivujeme dokumenty

V minulém čísle jsme si ukázali, jak v **ELO***office* vytvořit základní prvky archivu – kabinet, šanon a záložku. V dnešním článku se zaměříme na problematiku vytvoření a vložení nového dokumentu do archivu a na práci s dokumenty v tomto systému.

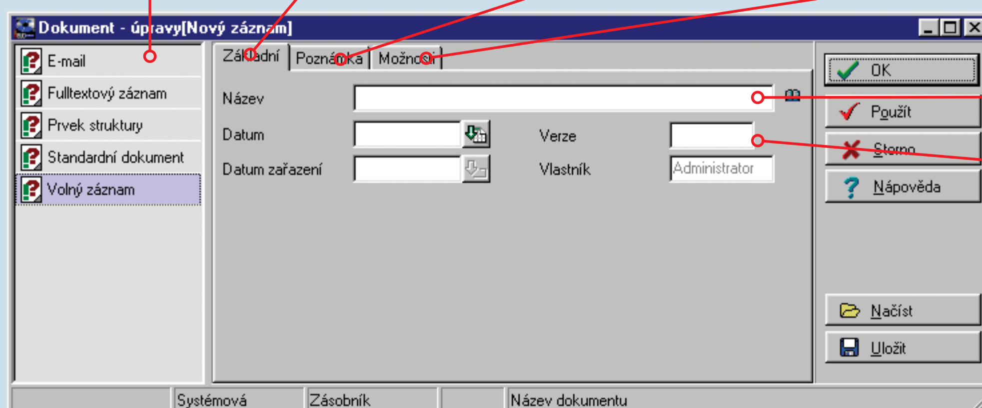
Program najdete na PPK CD 20/2003

Vytvoření dokumentu

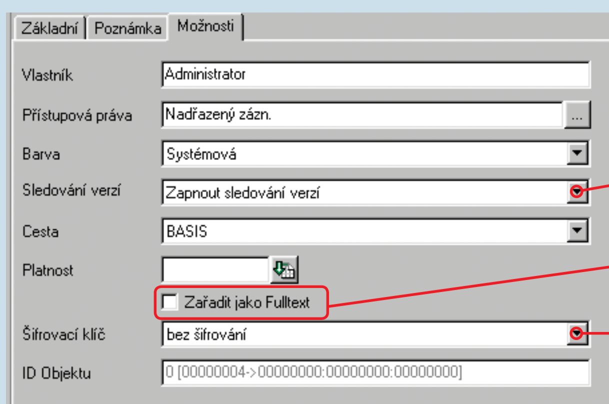
V systému **ELO***office* můžete archivovat všechny typy dokumentů. Označení „dokument“ zde znamená nejen dokumenty textových editorů, ale i dokumenty papírové, videosekvence, zvuky nebo obrázky.

Pro vytvoření dokumentu přímo v archivu je nutné začít na úrovni záložky, protože dokumenty se v **ELO***office* uchovávají zásadně v záložkách. Chcete-li tedy vytvořit nový dokument, najděte si v archivu záložku, ve které jej chcete umístit. Název záložky by měl být zobrazen v levé části obrazovky a v pravé části její obsah. Pokud je záložka prázdná, nebude v pravé části zobrazeno nic.

Na panelu nástrojů klikněte na tlačítko **Dokument Vytvořit**. Objeví se dialogové okno vlastností záznamu, v tomto případě dokumentu (obr. 1). V levém sloupci dialogového okna jsou zobrazena jména *evidenčních karet*, se kterými lze dokumenty zařadit. Stejně jako u šanonů, kabinetů i záložek je třeba dokument pojmenovat. Do textového pole *Název* zadejte jméno dokumentu. Oproti předchozím typům záznamů je možné u dokumentu zadat jeho verzi. Do tohoto textového pole se při každé změně dokumentu ukládá číslo aktuální verze.

Obr. 1

Obr. 2. Karta *Možnosti* dialogového okna vlastností dokumentu.

Na kartu *Poznámka* můžete vložit popisný text, který stejně jako u kabinetů, šanonů i záložek slouží k snadnější orientaci.

Na kartě *Možnosti* přibyl rozbalovací seznam *Sledování verzí*. Zde můžete nastavit režim sledování změn provedených v dokumentu. Volba **Volně upravitelné** znamená, že **ELO***office* nebude vůbec sledovat, zda dokument byl změněn, či nikoliv. Volba **Zapnout sledování verzí** znamená, že **ELO***office* při každé změně dokumentu uloží starou verzi s údaji o tom, kdo a kdy dokument změnil. Zároveň se aktualizuje textové pole *Verze* na kartě *Základní*. Volba **Zařazené chráněno** znamená, že jednou zařazený dokument není možné nijak upravovat; takové dokumenty však přímo z archivu **ELO**office vytvořit nelze (obr. 2).

Na kartě *Možnosti* též přibylo zaškrtávací políčko *Zařadit jako fulltext*. Zaškrtnete-li jej, obsah dokumentu bude analyzován a zařazen do databáze fulltextu. Přibyl i rozbalovací seznam *Šifrovací klíč*. Zde můžete zvolit šifrovací algoritmus, který bude použit při kódování dokumentů. Pod každým číslem se skrývá jedno přístupové heslo, které bude použito jako kódovací řetězec. Dokument samozřejmě lze zařadit i bez kódování (volba ***bez šifrování***). Jsou-li vlastnosti dokumentu zadány, klikněte na tlačítko **OK** nebo **Použít**. Zobrazí se dialogové okno **Vybrat šablonu dokumentu**. Šablona je předdefinovaný formát dokumentu. V tomto případě vyberte šablonu **Prázdný dokument Wordu.doc**, která vám umožní vytvořit nový dokument aplikace MS Word. **ELO***office* nabízí jen šablony, které jsou uloženy ve složce šablon **ELO**. Pomocí tlačítka *Načíst* můžete jako šablony načíst i soubory z jiných složek.

Volbu potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**. V našem případě se spustí MS Word; pokud však vyberete šablonu jiné aplikace, spustí se aplikace jiná. Zároveň se v **ELO***office* ve zvolené záložce vytvoří dokument v režimu zpracovávání (vyčleněný dokument). V dané záložce bude název dokumentu označen ikonou *Rozpracováno* a jeho obsah nebude přístupný.

V otevřené aplikaci (v tomto případě to je Word) vytvořte celý dokument. Až budete hotovi, dokument uložte a aplikaci zavřete.

V **ELO***office* se dokument zařadí mezi rozpracované dokumenty, bude tedy v seznamu na kartě *Rozpracováno*. V archivu ve zvolené záložce bude název dokumentu označen ikonou *Rozpracováno* a jeho obsah nebude přístupný. Aby byl dokument v archivu plně přístupný, je třeba jej začlenit.

Dokument začleníte do archivu na kartě *Rozpracováno*. Vyberte ze seznamu vytvářený dokument a na panelu nástrojů klikněte na tlačítko **Začlenit dokument**. Objeví se dialogové okno pro označení a komentář verze dokumentu. Pokud se dokument zařazuje se zapnutým sledováním verzí, je dobré verzi označit a doplnit ji náležitým komentářem.

Dokud není dokument začleněn, můžete ho dál libovolně upravovat. Na panelu nástrojů klikněte na tlačítko **Upravit dokument**. Otevře se aplikace, ve které byl dokument vytvořen a v níž jej můžete dále upravovat. Změny uložte a aplikaci zavřete. Pokud jste přesvědčeni, že práce na dokumentu je hotova, zařaďte jej do archivu.

Změny vlastností dokumentu

Pokud chcete provést změny ve vlastnostech kteréhokoliv dokumentu, dialogové okno vlastností dokumentu je možné, stejně jako u kabinetů, šanonů a záložek, vyvolat čtyřmi způsoby: dvakrát klikněte na název dokumentu; vyberte dokument a na panelu nástrojů klikněte na tlačítko **Upravit vlastnosti aktuálního záznamu**; v kontextovém menu dokumentu zvolte položku *Vlastnosti...* nebo vyberte dokument a stiskněte klávesu **F4**. Provedené změny potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**.

Vyčleňování a začleňování dokumentů

Každý dokument zařazený do archivu **ELO***office* (pokud není zařazen s nastavením ***Zařazené chráněno***) lze kdykoliv upravit. Aby však nevznikl konflikt verzí, kdy s jedním dokumentem pracuje více uživatelů, aniž by o sobě věděli, **ELO***office* dokumenty z archivu vyčlení, tedy převede je do režimu zpracovávání. Vyčleněné dokumenty jsou po dobu, kdy je některý uživatel upravuje, ostatním uživatelům dočasně znepřístupněny. V archivu jsou označeny ikonou *Rozpracováno* a jejich obsah se nezobrazuje. Zároveň se daný dokument zobrazuje v seznamu na kartě *Rozpracováno*. Vyčlenění dokumentu z archivu jej umožní zpracovávat i několik dní bez rizika, že se původní dokument mezitím změní.

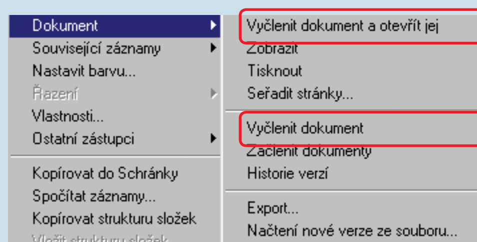
Karta *Rozpracováno* byla vytvořena proto, aby měl každý uživatel dokonalý přehled o tom, které dokumenty má vyčleněny pro zpracování, a aby je poté nezapomínal začleňovat.

Na kartě Archiv nalistujte dokument, který chcete vyčlenit, a z kontextového menu vyberte položku **Dokument** (obr. 3). Nyní máte dvě možnosti: můžete dokument pomocí položky **Vyčlenit dokument** pouze *vyčlenit*, tj. vyhradit si ho pro zpracování, nebo jej můžete ihned po vyčlenění začít upravovat v aplikaci, ve které byl vytvořen – k tomu slouží položka **Vyčlenit dokument a otevřít jej** nebo tlačítko **Vyčlenit dokument a otevřít jej** na panelu nástrojů. Vyčleněný dokument se zařadí do seznamu na kartě *Rozpracováno* a označí se symbolem *Rozpracováno*.

Pokud se snažíte vyčlenit dokument již vyčleněný (ať už jste jej vyčlenili vy, nebo jiný uživatel **ELO***office*), zobrazí se chybová hláška s informací, že zvolený záznam je zablokován nebo že si jej nemůžete vyhradit.

Opětovné začlenění dokumentu do archivu je popsáno v předchozích odstavcích.

-vrba

Obr. 3. Kontextové menu dokumentu.

ELOoffice 5.0

Program pro komplexní správu elektronických dokumentů

Vydal/Poskytl: Cyberdyne, s. r. o.

http://www.elooffice.cz

Cena: Pro jednoho uživatele 4900 Kč, pro deset uživatelů 58 630 Kč.

Plnou verzi programu najdete na přiloženém PPK CD v tomto čísle!

Při koupi časopisu ve stánku je velikost každého ze čtyř archivů omezena na 200 dokumentů, ve verzi pro předplatitele je velikost jednotlivého archivu maximálně 1500 dokumentů.

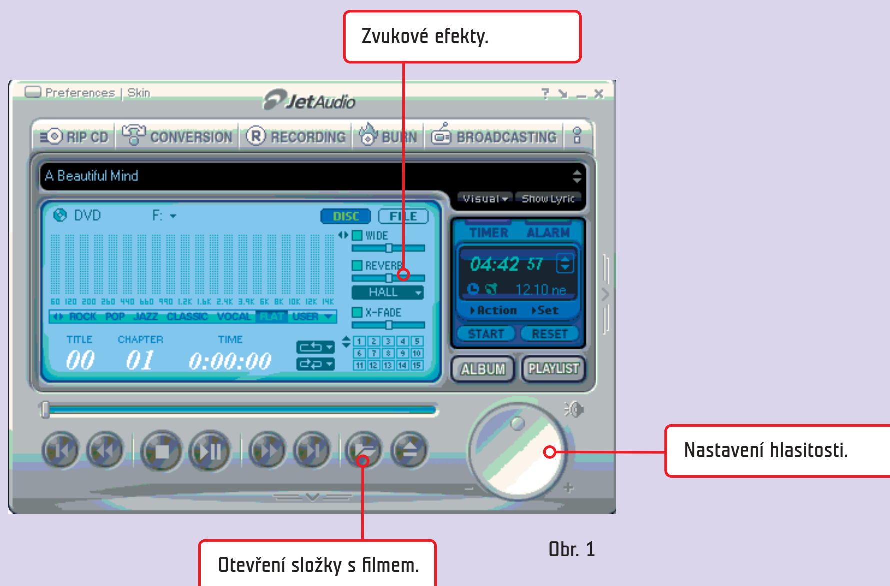
Jak v počítači přehrát film na DVD

Program najdete na PPK CD 20/2003

Mechanika DVD je dnes obsažena v každém novém osobním počítači, a proto si v takto vybaveném počítači můžete zcela jednoduše přehrát originální DVD nosič např. s filmem. Potřebujete k tomu speciální program a jeden takový – program jetAudio – vám přinášíme i na našem redakčním CD. Podívejme se, jak na to.

Otevření souboru s filmem

Program jetAudio přehrává jak filmy na nosiči DVD, tak jakékoliv mediální soubory, které jsou umístěny na dostupném disku nebo na nosiči CD. Poté, co program spustíte a nosič DVD vložíte do mechaniky, program se automaticky otevře. Chcete-li otevřít soubor z disku, klikněte na tlačítko se symbolem otevřené složky. Film se začne přehrávat v novém okénku. Na nosiči DVD je vám např. oproti filmu na kazetě VHS nabízeno mnoho různých bonusů – můžete si např. zvolit jazyk filmu nebo můžete vidět scény, které byste v kině vidět nemohli. To provedete tak, že klikáte na jednotlivé možnosti v nabídce filmu.

Obr. 1

Ovládání filmu

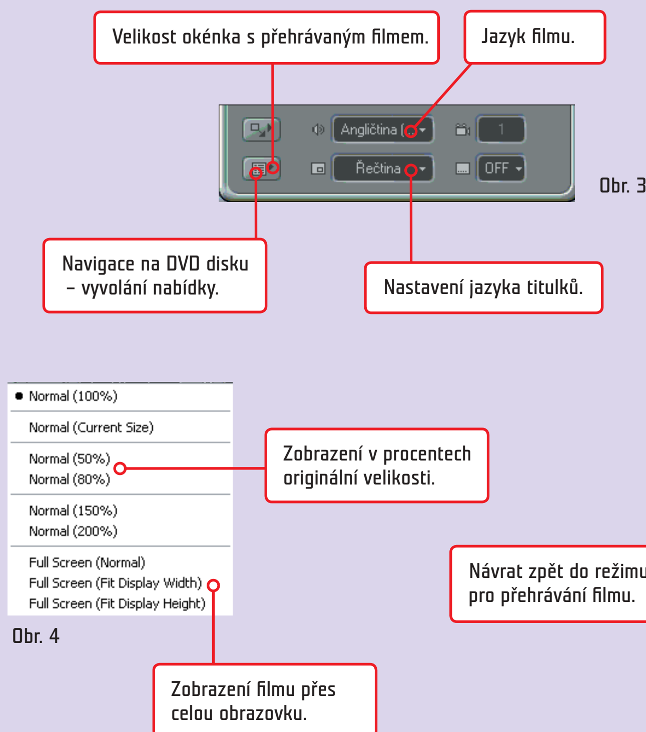
Přehrávání filmu již ovládáte prostřednictvím programu – k tomu slouží tlačítka v okénku s přehrávaným filmem. Najdete zde tlačítka pro posun dopředu a dozadu, pro pozastavení filmu a pro jeho ukončení. Další tlačítko slouží k „převinutí" filmu na začátek. V malém okénku zjistíte nejprve celkový počet přehrávaných souborů a poté aktuální přehrávanou kapitolu. Film na DVD je totiž pro lepší přehlednost rozdělen do kapitol a vy se mezi nimi můžete volně pohybovat. Pokud na označení kapitoly kliknete, získáte další nabídku, ve které jsou uvedeny všechny kapitoly filmu. Zcela nahoře uvidíte nabídku **Chapter menu**. Jestliže na ni kliknete, v okénku pro přehrávání se zobrazí jednotlivé kapitoly s úvodním okénkem, takže se ve filmu lépe orientujete a můžete snadněji vyhledat určitou část. Dále se v okénku dozvíte zbývající (**remaining**) nebo již uplynulý (**elapsed**) čas. První z posuvníků slouží k určení aktuální pozice ve filmu, druhý posuvník k nastavení hlasitosti.

Obr. 2

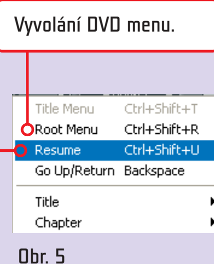
Další nastavení přehrávání

Klikněte na šipku na zcela spodní straně okénka s přehrávaným filmem. Tím se otevře podokénko, ve kterém si lze ještě upravit některá důležitá nastavení. První tlačítko v této nabídce slouží k nastavení velikosti okénka, ve kterém se film přehrává. Jestliže na toto tlačítko kliknete, objeví se nabídka a v ní si můžete vybrat velikost okénka v procentech oproti originálu nebo zde můžete zvolit, že chcete přehrávat film přes celou obrazovku (**Full screen**). Další tlačítko slouží k navigaci na DVD disku, tedy k tomu, abyste se v jakékoliv chvíli dostali do nabídky DVD, např. k nabídce bonusů, dalších scén apod. Pokud se chcete k této nabídce dostat, na toto tlačítko klikněte a z nabídky vyberte položku **Root menu**. Jestliže se chcete k přehrávanému filmu vrátit, vyberte z nabídky položku **Resume**. Zde můžete také zvolit, že chcete film přehrávat od určité kapitoly (**Chapter**) nebo že si chcete vybrat k přehrávání určitý titul (**Title**).

Obr. 3

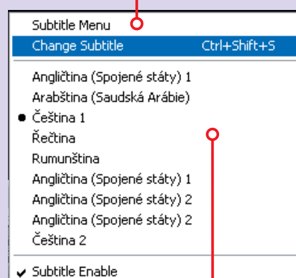
Obr. 4

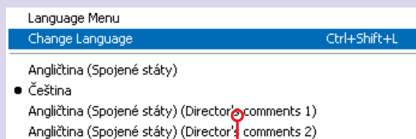

Obr. 5

Nabídka jazyků a titulků

Další dvě políčka stále ve stejném podokénku slouží k nastavení jazyka filmu. V prvním políčku **DVD language** určujete jazyk, ve kterém se bude film přehrávat. Jestliže do tohoto okénka kliknete, obdržíte nabídku a zde si z nabízených jazyků buď rovnou vyberete, nebo si vyberete nabídku jazyků přímo na DVD (položka **Language Menu**). Zvolíte-li položku **Change Language**, jazyk se automaticky vymění za další z nabídky. V dalším políčku s označením jazyka si vybíráte jazyk, ve kterém budou uvedeny titulky (v případě, že jste si vybrali film v původním znění). Pokud do tohoto políčka kliknete, opět si můžete rovnou vybrat z nabídky dostupných titulků nebo kliknutím na položku **Subtitle Menu** vyvolat nabídku týkající se titulků přímo ve filmu. Jestliže se pohybujete v nabídce přímo v DVD, po vybrání se vrátíte vždy do hlavní nabídky ve filmu – pro další přehrávání filmu je třeba kliknout vždy na položku **Play** ve filmu. Nabídka **Change Subtitle** opět změní titulky automaticky na další v nabídce.

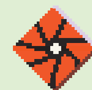

Nastavení

Vraťte se zpátky do hlavního okénka programu a klikněte zde na položku **Preference** zcela nahoře vlevo v okénku. Tím se otevře stejnojmenné okénko, ve kterém si lze program různě nastavit. Nastavení je rozděleno do několika částí – jde o část základní, nastavení zobrazení, nastavení přehrávaného disku, nastavení přehrávaného souboru a o nastavení pokročilá. Na první záložce v části **General** si můžete např. určit dobu v sekundách, po které se bude pokračovat, jestliže jste předtím klikli na tlačítko pro pauzu. V části **Mouse wheel action** si stanovujete funkci kolečka myši – ta nemusí být žádná (**Do nothing**), může posouvat film dopředu nebo dozadu (FF/RW), měnit kapitolu nebo titul (**Change track**/ chapter) anebo měnit hlasitost (**Change volume**). V části **Hot Keys** si můžete stanovit vlastní klávesové zkratky pro ovládání programu: klikněte vždy na označení určité akce, poté do políčka **Current** hotkey a nakonec stiskněte klávesovou zkratku. V části **File** v položce **File type Association** můžete zvolit ty soubory, které se budou v programu jetAudio automaticky otevírat. Položka **File type Associations** je rozdělena na dvě části – v první s názvem **Popular file Extensions** jsou uvedeny časté formáty souborů, a to vždy s popisem, o který formát se jedná. Ten soubor, který se má v programu jetAudio automaticky otevírat, tedy zaškrtněte.

-mia

Jak odstranit červené oči

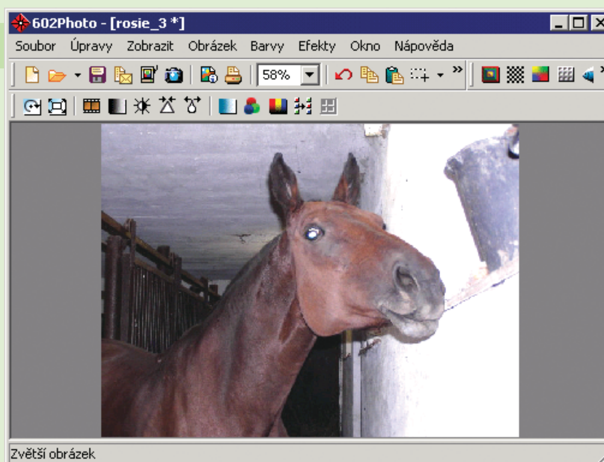
Na fotografiích pořízených s bleskem se často projevují reflexy na sítnici, které způsobují, že oči fotografovaných osob i zvířat mají nepřirozenou barvu – u lidí obvykle červenou. K odstranění tohoto jevu bývají fotoaparáty obvykle vybaveny přídavným zařízením, které má tento jev odstranit. Je to buď „předblesk" nižší intenzity, nebo malý doplňkový žárovkový reflektor. Někdy je však výhodnější provést úpravu až ve výsledném snímku.

Principem funkce potlačení jevu červených očí je, že po prvním záblesku oči zareagují na světelný impulz, zornice se stáhne a při následně pořízeném snímku je tím reflex v očích potlačen. Popsaný princip sice obvykle uspokojivě funguje, ale lze jej bez výhrad použít jen v případě snímků statických. Fotografujete-li osoby či zvířata za pohybu, může prodleva mezi „předbleskem" a vlastní expozicí způsobit, že fotografovaný objekt změní polohu, či dokonce zmizí ze zorného pole. Nezbude tedy než funkci redukce červených očí vypnout a smířit se s tím, že fotografované osoby či zvířata budou mít na snímku králičí oči. U fotografií pořízených běžným fotopřístrojem není obvykle jiná možnost než každý snímek retušovat přímo na papíře. U digitálních nebo digitalizovaných fotografií je to snazší – v programu 602Photo máte možnost takové chyby snadno napravit.

> **i** Nástroj pro odstranění červených očí byl v nové verzi PC Suite přepracován. Tento článek popisuje nástroj obsažený v nové placené verzi 602PC Suite (za 1498 Kč) a v nové 602Photo Suite (ta stojí 598 Kč). 602PC Suite zdarma, kterou najdete na přiloženém CD, tento nástroj bohužel neobsahuje.

Načtěte výchozí obrázek

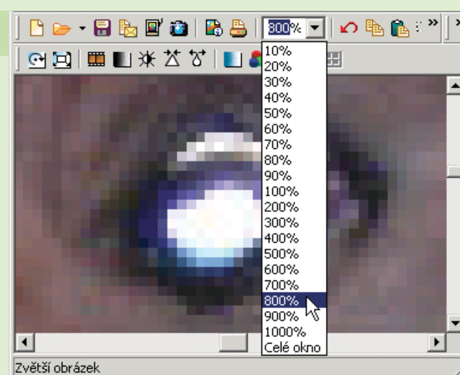
Načtěme si výchozí fotografii. Abychom si ukázali činnost programu i na jiných očích než klasicky červených, je použita fotografie kobyly Rozárky, která má reflex spíše nazelenalý. Lesk v očích zabírá sice nepatrný zlomek plochy snímku, působí však rušivě. Pokusme se ho odstranit, nebo alespoň zmenšit tak, aby fotografie působila vyváženějším dojmem.

Obr. 1. Zeleně svítící oko kobyly Rozárky ruší dojem ze snímku.

Zvolte vhodné měřítko zobrazení

Pro usnadnění práce zvětšete měřítko zobrazení tak, abyste se zvolenou částí obrázku mohli pohodlně pracovat. Měřítko snadno nastavíte voličem na nástrojovém panelu, tlačítky +/– na numerické části klávesnice nebo kolečkem myši při stisknuté klávese **Ctrl**. Nebojte se měřítko zvětšit i na několik set procent – přestože kontury obrázku ztratí spojitost a budou složeny z malých čtverečků.

Obr. 2. Pro přesnou práci je důležité dostatečné zvětšení obrázku.

Nástroj pro odstranění červených očí

Obr. 3. Nástroj **Odstranění červených očí** má své tlačítko na panelu nástrojů Efekty obrazu.

V nabídce **Efekty** spusťte příkaz **Červené oči** (nebo klikněte na tlačítko **Odstranění červených očí** na panelu **Efekty obrazu**) – viz obr. 3.

Otevře se dialogové okno pro nastavení korekce (obr. 4). Dialogové okno je doplněno velmi podrobnou nápovědou; její zobrazení můžete potlačit (nebo obnovit) pomocí zaškrtávacího čtverce **Zobrazovat nápovědu**.

Vymezte oblast oka, kterou chcete upravit

Zároveň se zobrazením dialogového okna **Odstranění červených očí** se kurzor myši v obrázku změní v kříž se symbolem elipsy. Kurzor nastavte do oblasti oka (obr. 5).

Obr. 4. Dialogové okno **Odstranění červených očí** se zobrazenou nápovědou.

Stiskněte levé tlačítko a tahem myší zobrazte pomocnou elipsu se čtyřmi úchyty (čtverečky) – obr. 6. Pokud nevidíte všechny čtyři úchyty, zvětšete ještě měřítko zobrazení.

Tahem myší za úchyty (čtvercové černé značky po obvodu elipsy) přesně vymezte oblast oka, kterou budete chtít korigovat (obr. 7).

Obr. 6. Tahem myší nakreslete pomocnou elipsu.

Obr. 5. Ukazatel myši má nyní podobu křížku s elipsou.

Obr. 7. Prostřednictvím úchytů na obvodu elipsy určete hranice oblasti, jíž se bude úprava týkat.

Úprava barev ve vymezené oblasti

Nyní se vraťte ke stále otevřenému dialogovému oknu **Odstranění červených očí**. Myší posunujte ovladač **Sytost červeného** (obr. 8). Výsledek se ihned promítá do obrázku. I teď ještě můžete měnit měřítko zobrazení obrázku nebo za pomoci úchytů měnit korigovanou oblast, aniž abyste museli zavřít a znovu otevřít dialogové okno.

Pro dosažení optimálního vzhledu oka můžete zkusit posunem ovladače **Jas červeného oka** zvyšovat a snižovat jas v opravené oblasti. Posunem obou ovladačů změňte vzhled vymezené plochy tak, aby co nejlépe odpovídal vašim představám. Jakmile budete s úprava-

Obr. 9. Přímo v obrázku sledujte, jaký vliv na vybranou oblast má vaše aktuální nastavení.

mi spokojeni, klikněte na tlačítko **OK**. Pokud se zásahem spokojeni nejste, můžete úpravy ještě dodatečně zrušit kliknutím na tlačítko **Odvolat** na panelu **Standardní nástroje**.

Je-li součástí obrázku více „provinilých“ očí, přejděte k další korektuře. Protože se dá předpokládat, že oči na snímku budou mít obdobné reflexy, můžete pro urychlení práce využít s výhodou tu vlastnost dialogového okna, která spočívá v tom, že po dobu práce s jedním obrázkem se nastavení obou voličů zachová pro další akci.

Jiří Lapáček

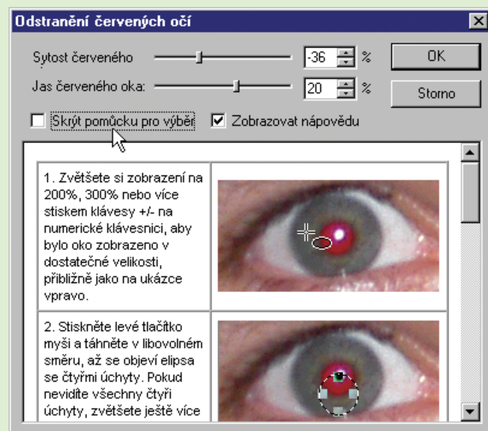
Usnadnění posunu obrázku

Při vyhledávání očí, tedy oblasti, kterou chcete korigovat, můžete obraz v okně střídavě posouvat pomocí posuvníků. To je sice zcela funkční varianta, ale poněkud nepohodlná. Posun si můžete usnadnit „zaklesnutím“ obrázku a jeho posunem v obou směrech pomocí myši.

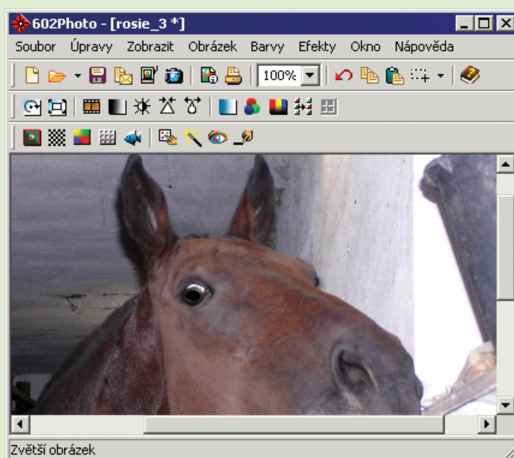
Stačí nad plochou obrázku stisknout levé tlačítko myši. Kurzor se změní ve stylizovanou ruku. Pokud nyní (stále držíte tlačítko stisknuté) pohybujete myší, posouvá se v pracovním okně i celý obrázek. Posun celou myší můžete kombinovat s pohybem jejího kolečka. Při jeho otáčení se obrázek posouvá svisle; pokud přitom ještě podržíte stisknutou klávesu Shift, je posun vodorovný.

T

Jestliže zaškrtnutím čtverce **Skrýt pomůcku pro výběr** potlačíte zobrazení pomocné elipsy, budete moci při nastavování sytosti lépe posoudit výsledek.

Obr. 8. Sytost červené barvy v oku nastavte buď posunutím ovladače, nebo zadáním číselné hodnoty.

Obr. 10. Takto by mohl vypadat výsledný obrázek.

T

Tip: Dialogové okno si můžete posunout tahem myší tak, aby nezasahovalo do obrázku.

Zoner Media Explorer 5 – začínáme

Program najdete na PPK CD 20/2003

Zoner Media Explorer, zkráceně ZME, je program pro prohlížení, organizování a editaci obrázků. Plnou verzi tohoto komerčního programu najdete na přiloženém cédéčku.

Ovládání programu

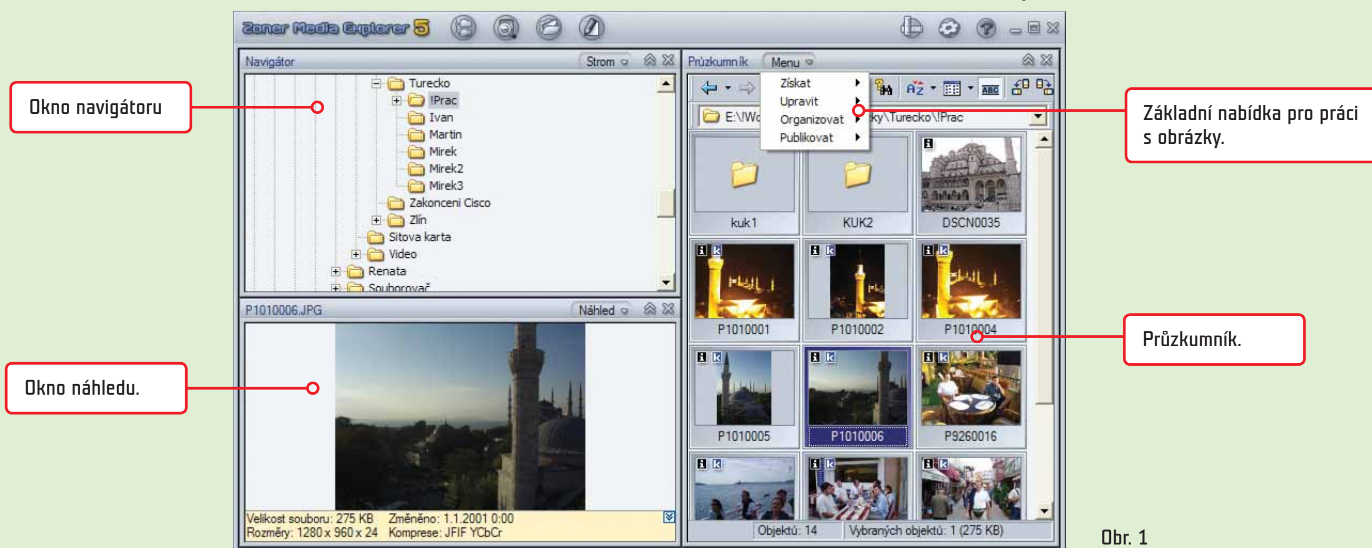
Ovládání můžeme rozdělit na dvě části: na část režijní a na práci s daty. Do režijní části patří nastavení vzhledu ZME, rozvržení oken apod.

Nabídka pro práci s obrázky nabízí čtyři základní položky: **Získat, Upravit, Organizovat** a **Publikovat**. Tyto položky představují životní cyklus obrázku či jiných dat, která můžete pomocí ZME zpracovávat.

Hlavní okno ZME je na obrázku 1. V hlavním okně najdete okna navigátoru, náhledu a průzkumníka. Tato okna mohou být buď pevně ukotvena v hlavním okně (na obr. 1 je to okno náhledu a okno průzkumníka) nebo mohou být volná (na obr. 1 okno navigátoru) a pak s nimi můžete pohybovat.

Změna velikosti okna

Chcete-li velikost některého z oken změnit, zatáhněte myší za hranici mezi okny (obr. 2). Chcete-li konkrétní okno zavřít, na jeho titulkovém pruhu klikněte na **X** (obr. 2).

Obr. 1

Uvolnění a ukotvení okna

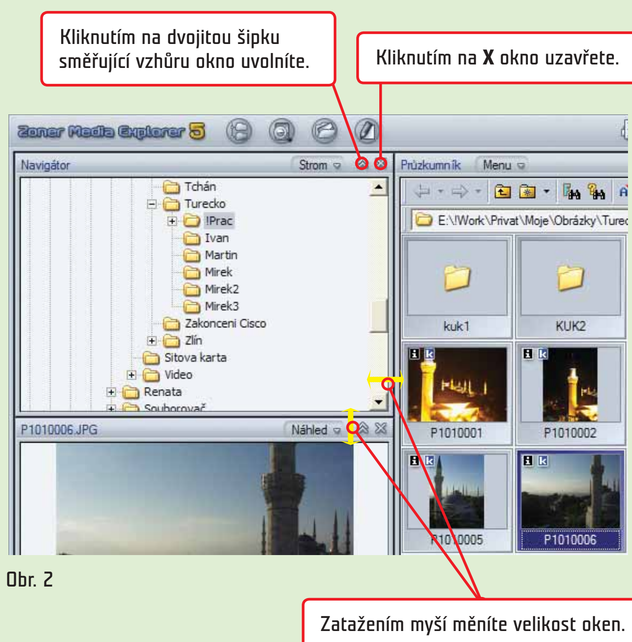
Potřebujete-li okno uvolnit, klikněte v jeho titulkovém pruhu na dvojitou šipku směřující vzhůru. Potřebujete-li volné okno ukotvit, klikněte na dvojitou šipku směřující dolů (obr. 3).

Zobrazení oken náhledu, navigátoru a průzkumníka

Nástroje pro otevření uvedených oken najdete v liště v horní části hlavního okna ZME (obr. 4). Kromě uvedených oken zde najdete ještě nástroj pro otevření okna editoru. Tomu se budeme věnovat samostatně.

Nabídky okna

Každé z již zmíněných oken má svou nabídku možností, které v okně můžete zobrazit.

Obr. 2

Aktuální volba je zobrazena v oválu nalevo od symbolů pro uzavření a uvolnění okna (obr. 4).

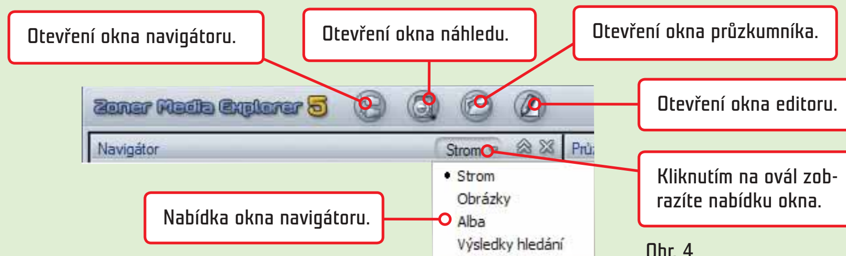
Uložení uspořádání oken

ZME dovoluje uložit několik uspořádání oken a podle potřeby pak tato rozložení střídat.

Připravte si uspořádání oken, která chcete uložit. Poté klikněte na ikonu **Okna** v pravé části titulkového pruhu hlavního okna. Z místní nabídky vyberte příkaz **Uložit rozložení oken** a do editačního pole v dialogovém okně zapište název rozložení (obr. 5).

Vyvolání uloženého uspořádání

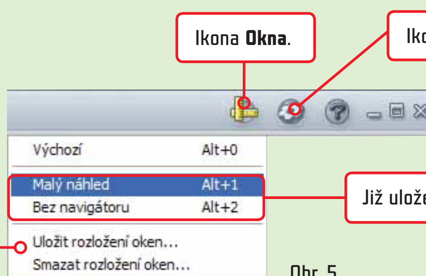
Chcete-li některé z takto uložených uspořádání použít, klikněte na ikonu **Okna** a z její nabídky vyberte požadované uspořádání (obr. 5).

Obr. 4

Obr. 3

Obr. 5

Nastavení ZME

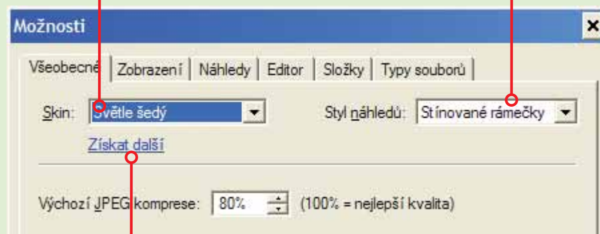
Kliknete-li na ikonu **Možnosti** (obr. 5), zobrazí se dialogové okno, ve kterém můžete ZME přizpůsobit svým potřebám.

Nastavení vzhledu

Skin (obleček) a druh rámečku obrázku v okně průzkumníka nastavujete na kartě *Všeobecné* (obr. 6).

Chcete-li změnit barevné ladění, vyberte některý z nabízených skinů. Kliknutím rozbalte seznam *Skin* a vyberte požadované barevné ladění. Chcete-li upravit vzhled rámečků, rozbalte kliknutím seznam *Styl náhledů*.

Máte-li počítač připojen k internetu, můžete další skiny získat po kliknutí na odkaz **Získat další** (obr. 6).

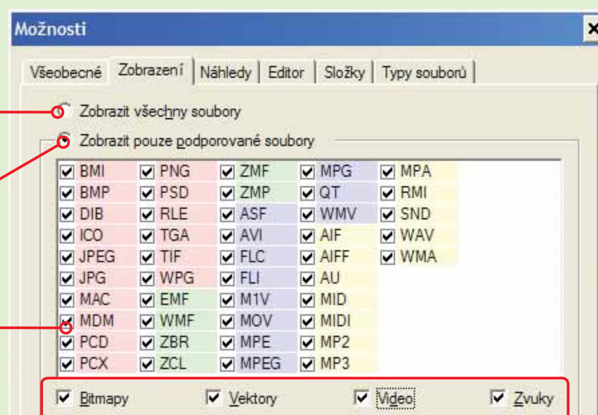

Obr. 6

Nastavení zobrazovaných souborů

V ZME můžete povolit buď zobrazení veškerých souborů ve složce, nebo zobrazení jen určitých typů souborů. Na kartě *Zobrazení* (obr. 7) můžete nastavit, zda se mají zobrazovat všechny soubory, nebo jen některé jejich typy. Na výběr máte několik typů bitmapových a vektorových obrázků, videa a zvukových nahrávek. Chcete-li povolit nebo zakázat všechny nabízené typy souborů z jedné skupiny, ve spodní části příslušnou položku zaškrtněte, nebo naopak zaškrtnutí u této položky zrušte. Je-li tato možnost pro vás příliš obecná, dolaďte nastavení ručně.

-mzi

Obr. 7

Ochrana dat,

zamykání sešitů, listů a jejich obsahu

Data uložená v sešitech Excelu lze chránit různými způsoby. Vše závisí na tom, zda nechcete, aby někdo cizí sešit vůbec otevřel, prohlížel či měnil, nebo zda požadujete, aby ostatní sešit sice mohli otevřít, ale aby v něm bylo možné měnit pouze některé buňky či zadávat jen určité údaje pro další zpracování.

Platí proMS Excel 2000 a 2002.

Excel dokáže omezit nejenom zobrazení a úpravy celého souboru (viz předchozí číslo PPK), ale i zobrazení a úpravy celých listů nebo jednotlivých buněk. Pokud uzamknete list, jsou automaticky uzamčeny všechny buňky i grafické objekty podle nastavení v celém listu, jestliže nebyly předem odemčeny – to znamená, že je nelze měnit.

Jak zamknout list?

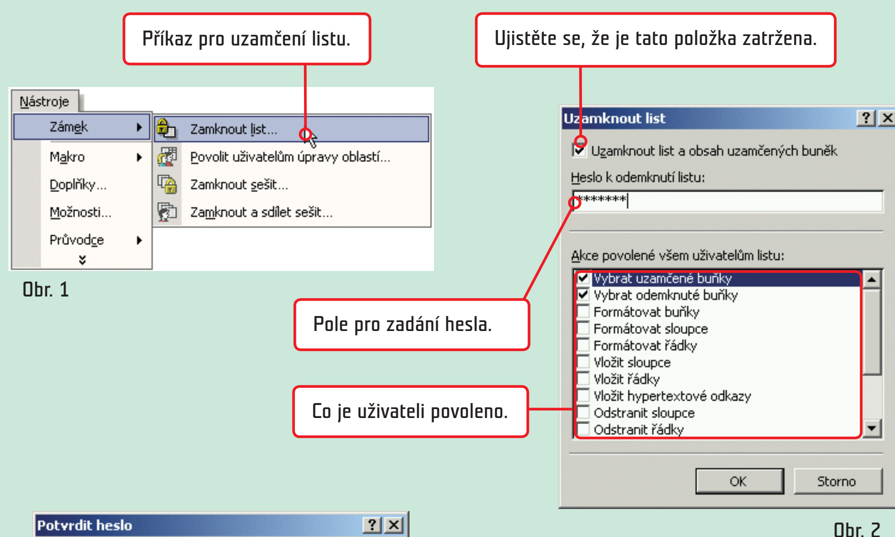
Pokud potřebujete zamknout celý list bez některých dalších nastavení, z nabídky Nástroje postupně vyberte položky **Zámek** a **Zamknout list** (obr. 1).

Zobrazí se dialogové okno, ve kterém zaškrtnutím políčka **Uzamknout list a obsah uzamčených buněk** zabráníte změnám v buňkách listů, v grafech apod. (obr. 2).

Na rozdíl od předchozích verzí Excelu zde máte ještě možnost výběru toho, co uživatelům chcete povolit v tom případě, že list je zamčen, například jde o výběr buněk, jejich formátování, vkládání řádků či sloupců apod. Zaškrtněte volby, které chcete uživatelům dovolit i po uzamčení listu, a klikněte na tlačítko **OK**.

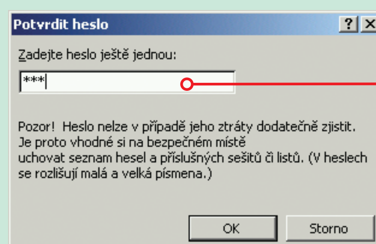
Odemčení je možné podmínit zadáním hesla. Chcete-li heslo použít, zapište je do editačního pole *Heslo k odemknutí listu* ještě před kliknutím na tlačítko **OK**.

V případě, že jste heslo zadali, zobrazí se dialogové okno *Potvrdit heslo* (obr. 3); dané heslo znovu zadejte a potvrďte jej.

Obr. 1

Obr. 2

Do tohoto pole zapište stejné heslo pro potvrzení.

Obr. 3

Dejte si pozor na to, že u hesla se rozlišují malá a velká písmena, proto ho vždy musíte uvádět přesně tak, jak bylo zadáno.

Heslo může mít až 255 znaků, a proto si jej někde poznamenejte a uložte ho na bezpečné místo.

Pokud heslo zapomenete nebo ztratíte, k zamčeným prvkům listu již nezískáte přístup.

Uzamknout list lze sice i bez zápisu hesla, ale takto chráněný list je možné snadno odemknout. Tento způsob je výhodné použít tehdy, když si list se vzorci a uspořádáním teprve připravujete a chcete vyzkoušet, zda jednotlivé vzorce a doplněné buňky budou pracovat správně i po uzamčení. Vyzkoušejte si i to, že v uzamčeném listu se můžete mezi odemčenými buňkami snadno pohybovat pomocí klávesy tabulátoru.

Uzamčení a odemčení buněk

Ještě před uzamčením listu je důležité správně určit, které buňky na daném listu mají být uzamčeny a které mají být naopak zpřístupněny pro další úpravy a doplňování údajů. Také se můžete rozhodnout, že pro ostatní uživatele chcete skrýt vzorce, které jsou v listu obsaženy.

Standardně jsou všechny buňky v Excelu uzamčeny, i když v odemčeném listu se to neprojeví. Chcete-li odemknout pouze některé buňky, to znamená ty, ve kterých se mohou provádět změny nebo do kterých se mají doplňovat určité údaje, musíte je nejprve označit. Poté v nabídce **Formát** klikněte na příkaz **Buňky** a pak v zobrazeném dialogovém okně přejděte na kartu **Zámek** (obr. 4).

Zamknutím listu můžete zabránit nechtěnému zápisu do buněk se vzorci. Pracujete-li s tabulkou jen vy, nemusíte používat heslo.

Není-li toto pole zaškrtnuto, budou vybrané buňky odemčeny i po uzamčení listu.

Zaškrtnutím tohoto políčka skryjete u označených buněk vzorce.

Obr. 4

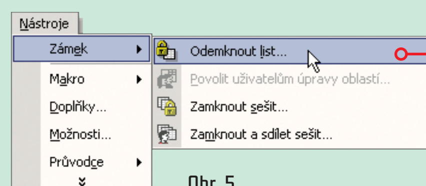
Nyní zrušte zatržení u políčka **Zamknout buňky** a potvrďte to kliknutím na tlačítko **OK**. Jakmile list zamknete, buňky, které jste uvedeným postupem odemkli, budou jedinými buňkami, které se mohou měnit.
Pokud byste potřebovali udělat změnu se zamčenými buňkami, museli byste nejprve odemknout list. Pak lze snadno změnit jakékoliv údaje v listu, dokonce i vlastnost uzamčení pro různé buňky.

Skrytí a zobrazení vzorců
Jestliže na listu máte vzorce, které nemá vidět jiný uživatel, vyzkoušejte možnost skrytí vzorců. Nejprve označte všechny buňky, v nichž se dané vzorce nacházejí. Můžete vybrat i nesouvislé oblasti, nebo dokonce celý list. Poté v nabídce **Formát** klikněte na příkaz **Buňky** a přejděte na kartu **Záme**k. Nyní zaškrtněte políčko **Skrýt vzorce** (obr. 4) nastavení potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**.

Jakmile list uzamknete, vzorce se v řádku vzorců již nebudou zobrazovat. V buňce se ukáže pouze výsledek.

Budete-li chtít skryté vzorce opět zobrazit, uzamčení listu zrušte, a to prostřednictvím nabídky **Nástroje**, **Zámek** a **Odemknout list** (obr. 5).

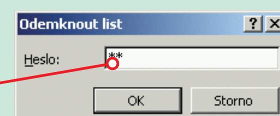
V případě, že jste při uzamykání listu zadali heslo, zobrazí se dialogové okno pro zadání hesla (obr. 6). Jestliže heslo napíšete správně a kliknete na tlačítko **OK**, list se odemkne a vzorce budou v řádku vzorců opět zobrazeny.

Obr. 5

Příkaz pro odemčení listu.

Heslo pro odemčení listu.

Obr. 6

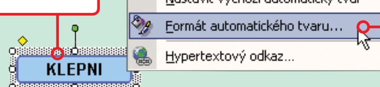
Uzamčení a odemčení grafických objektů

Grafické objekty používané v Excelu většinou zahrnují vložené grafy, tlačítka, textové pole, popisky apod. Opět, podobně jako u buněk, má jakýkoliv objekt standardně přiřazenu vlastnost uzamčení, která se projeví až poté, co list uzamknete.

Jestliže potřebujete tuto vlastnost změnit, nebo alespoň zkontrolovat, klikněte na vybraný objekt pravým tlačítkem myši.

Zobrazí se místní nabídka (obr. 7) a vy z ní vyberte příkaz **Formát objektu** (automatický tvar, oblast grafu či WordArtu apod.).

Grafický objekt, který chcete uzamknout.

Vyjmout
Kopírovat
Vložit
Upravit text
Seskupování
Pořadí
Přiřadit makro...
Nastavit výchozí automatický tvar
Formát automatického tvaru...
Hypertextový odkaz...

Tímto příkazem vyvoláte dialogové okno pro nastavení zámku.

Obr. 7

Zobrazí se dialogové okno a zde na kartě **Zámek** můžete opět rozhodnout o tom, má-li být daný objekt uzamčen, či odemčen.

Jak omezit změny v celém sešitě

Jestliže potřebujete uzamknout strukturu celého sešitu, to znamená, aby listy v sešitu nebylo možné přesouvat, kopírovat, mazat, vkládat, přejmenovávat, skrývat či zobrazovat, musíte uzamknout celý sešit. V nabídce **Nástroje** pod položkou **Zámek** se nachází příkaz **Zamknout sešit**.

Po kliknutí na tento příkaz se zobrazí dialogové okno (obr. 8), kde zaškrtnutím políčka **Struktura** dosáhnete uzamčení celého sešitu.

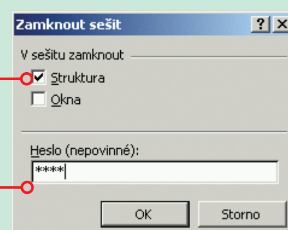
Zaškrtnutím políčka **Okna** dosáhnete toho, že nebude možné změnit velikost jednotlivých oken, to znamená, že okna budou mít vždy stejnou velikost a budou na stejném místě.

Kliknete-li na tlačítko **OK** bez napsání hesla, vlastnosti se projeví. Pokud však chcete jiným uživatelům zabránit v odstranění zámku sešitu, heslo napište a klikněte na tlačítko **OK**. Poté budete požádáni o potvrzení hesla.

Zapište tedy heslo znovu a opět klikněte na tlačítko **OK**.

Zde nastavte, co chcete v sešitě uzamknout.

Do tohoto editačního pole zapište heslo.

Obr. 8

Marie Franců

OpenOffice Writer:

Program najdete na PPK CD 20/2003

nastavení vzhledu stránky, náhled stránky

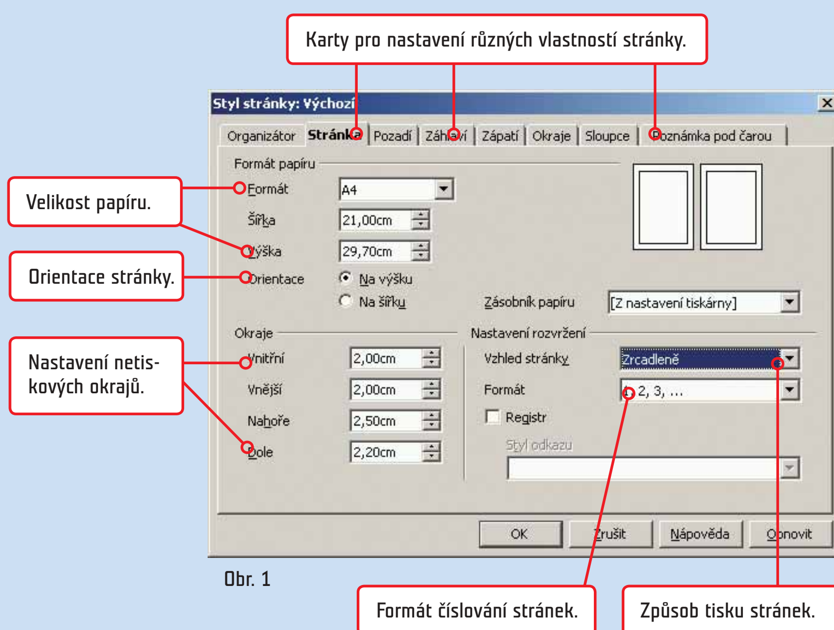
Píšete-li text na počítači či vytváříte-li jiný vlastní dokument, budete ho možná chtít vytisknout. V takovém případě se začnete zajímat o správné nastavení vzhledu stránky, to znamená, jak nastavit stránku na výšku či na šířku, kde upravit okraje, jak vložit číslování stránek nebo jejich záhlaví a zápatí.

Nastavení vzhledu stránky

Příkaz pro nastavení vzhledu stránky najdete v nabídce **Formát**. Klikněte zde na položku **Stránka** a zobrazí se dialogové okno *Styl stránky* (obr. 1).

V něm postupně na kartě *Stránka* můžete nastavit nejenom velikost stránky, ale i její orientaci a netištitelné okraje. Všimněte si však také pravé části dialogového okna, kde kromě ukázky nastavení jsou také volby pro způsob tisku stránek a pro formát jejich číslování (arabsky, římsky, písmeny apod.).

V dialogovém okně můžete mimo jiné nastavit také zalomení textu do sloupců (záložka *Sloupce*) nebo připravit místo pro poznámky pod čarou (karta *Poznámky pod čarou*).

Obr. 1

Pozadí stránky

Standardně je pozadí stránky nastaveno bez použití barvy, ale pokud to pro některé účely potřebujete, můžete si nastavení pozadí upravit. Na pozadí si můžete jednak vybrat barvu ze zobrazené palety, jednak můžete použít obrázek.

Stačí, když na kartě **Pozadí** (obr. 2) z rozbalovací nabídky **Jako** vyberete volbu **Obrázek**. Potom klikněte na tlačítko **Listovat** a vyhledejte umístění obrázku, který chcete na pozadí stránky vložit. Obrázek označte a klikněte na tlačítko **Otevřít**.

Potom již uvidíte zvolený obrázek jako ukázku v pravé části dialogového okna *Styl stránky*. Nyní již jenom zbývá rozhodnout se, jakým způsobem se má obrázek na stránce zobrazit, to znamená podle umístění, jako oblast (roztáhne se na celou oblast tiskové oblasti stránky) nebo jako dlaždice (obrázek se bude na stránce opakovat naskládaný jako dlaždice).

Obr. 2

Záhlaví a zápatí

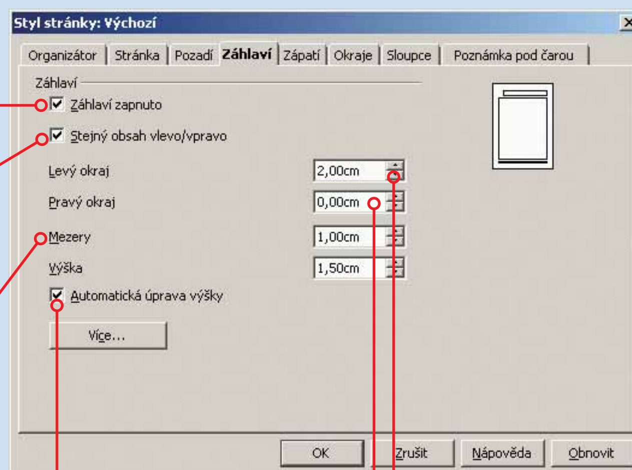
Záhlaví a zápatí se může používat například u různých zpráv, obchodních nebo úředních dopisů, učebních textů či knih. Prostě všude tam, kde potřebujete, aby se stejný text, logo či obrázek tiskl na všech stranách dokumentu automaticky.

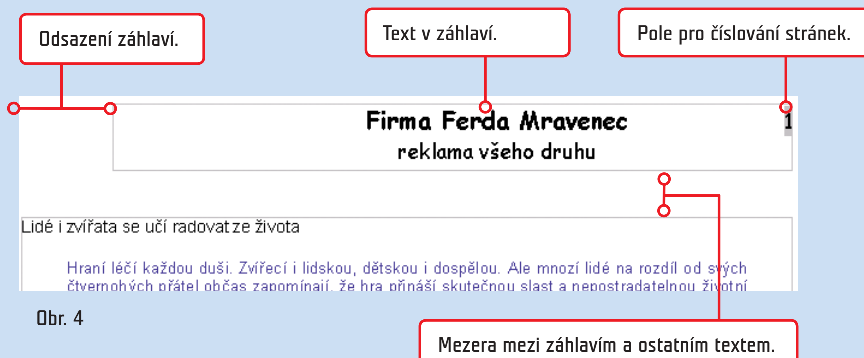
Potřebujete-li mít text umístěn nahoře na stránce, jedná se o záhlaví, chcete-li jej mít dole, jedná se o zápatí.

V textovém editoru Writer si v dialogovém okně (obr. 3) na kartách *Záhlaví* a *Zápatí* pouze nastavíte, že záhlaví či zápatí chcete tvořit, dále jak má být velké či jaká má být mezera mezi záhlavím (zápatím) a běžným textem. Po potvrzení dialogového okna kliknutím na tlačítko **OK** se nahoře (případně i dole) na stránce objeví tenký šedý rámeček, který vyjadřuje prostor pro záhlaví (zápatí). Do těchto rámečků již potom napíšete vlastní text, vložíte sem obrázek nebo pole (číslování stránek, datum apod.) a vše graficky upravíte podle vlastní představy (obr. 4).

Při tvorbě záhlaví nebo zápatí lze použít různé vlastnosti formátování, tabulátory, obrázky apod.

Obr. 3

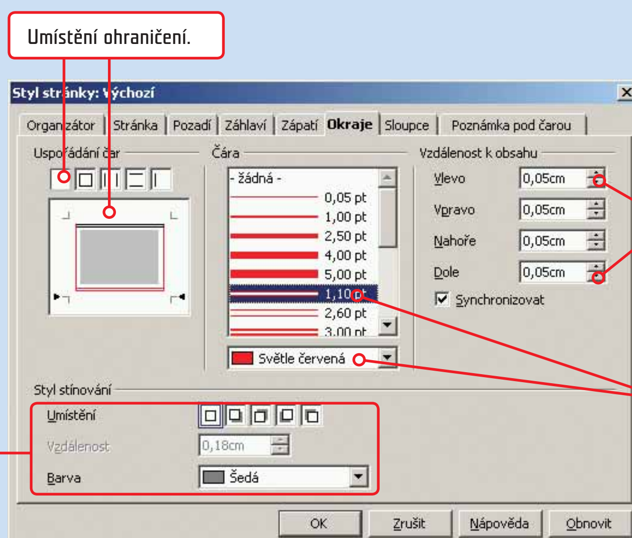
Obr. 4

Další možnosti nastavení

Na ostatních kartách se skrývají ještě další možnosti pro nastavení vzhledu stránky, ale tyto vlastnosti se už tak často nepoužívají. Na kartě *Okraje* lze nastavit ohraničení tiskové oblasti stránky; jedná se vlastně o různý typ rámečku kolem stránky (obr. 5).

Na kartě *Sloupce* se dá nastavit rozdělení textu na sloupce pro tisk; je to něco jako novinářská sazba.

Poslední karta *Poznámka pod čarou* se zase týká nastavení způsobu formátování a tisku případných poznámek pod čarou.

Obr. 5

Ukázka před tiskem neboli náhled

Náhled neboli ukázka před tiskem vám umožní zobrazit více stránek dokumentu ve zmenšené velikosti tak, že si můžete snadno vytvořit představu o tom, jak se daný dokument bude tisknout.

Do tohoto zobrazení přepnete pomocí příkazu Náhled strany z nabídky **Soubor**. Ukázka dokumentu se zde zobrazí ve speciálním režimu, který ukončíte kliknutím na ikonu **Náhled stránky**.

Než dokument pošlete na tiskárnu, nejprve si ho vždy prohlédněte v ukázce před tiskem neboli v náhledu, ušetříte si tím zbytečný tisk.

Marie Franců

Tipy pro MS Windows XP

V tomto článku najdete několik tipů na to, jak si při používání MS Windows XP usnadnit život.

Problémy s myší

Při práci s myší se může stát, že ukazovátko reaguje na pohyb myši příliš pomalu, nebo je naopak příliš divoké. Druhou věcí, která dokáže znepříjemnit práci, je neochota počítače reagovat na dvě stisknutí tlačítka jako na kliknutí dvojité.

Oba problémy můžete vyřešit v dialogovém okně pro nastavení myši. Když už bude toto dialogové okno otevřené, ukážeme si i další možnosti.

Z nabídky **Start** vyberte příkaz **Ovládací panely**. V okně *Ovládací panely* klikněte na položku **Tiskárny a jiný hardware** (obr. 1). Tím otevřete další dialogové okno, ve kterém kliknete na položku **Myš**. Tím vyvoláte dialogové okno *Myš – vlastnosti*.

Divoké ukazovátko

V dialogovém okně *Myš – vlastnosti* se ujistěte, že pracujete na kartě *Možnosti ukazatele* (obr. 2). V části *Pohyb* pak nastavte rychlost pohybu ukazovátka. Čím větší rychlost nastavíte, tím bude ukazovátko citlivější.

Usnadnění práce v dialogovém okně

Většina dialogových oken má nastaveno tzv. výchozí tlačítko. To je tlačítko, jehož činnost se vykoná, stisknete-li klávesu **Enter**. Chcete-li, aby se po otevření dialogového okna nastavilo ukazovátko na toto tlačítko, ujistěte se, že máte v části *Přichytit* zaškrtnutou položku **Automaticky přesunout ukazatel na výchozí tlačítko dialogu** (obr. 2).

Klikněte na položku **Tiskárny a jiný hardware**.

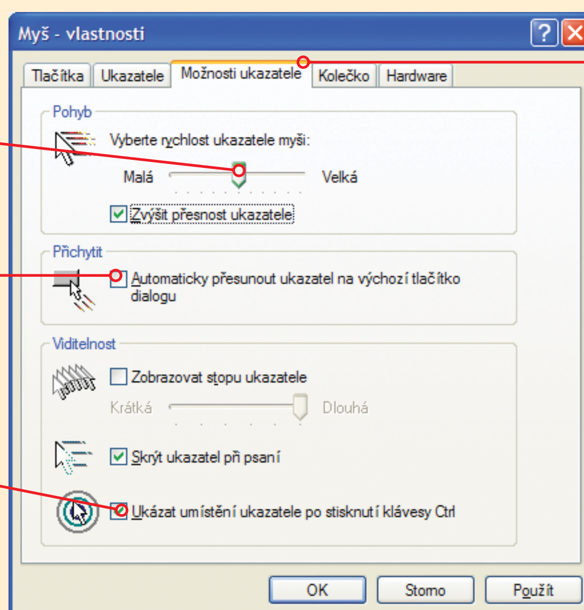
Obr. 1

Tímto jezdcem nastavte rychlost pohybu myši.

Chcete-li, aby se ukazovátko po otevření dialogového okna přesunulo na výchozí tlačítko, zaškrtněte tuto položku.

Chcete-li vyhledávat ukazovátko pomocí klávesy **Ctrl**, zaškrtněte tuto položku.

Ujistěte se, že pracujete na kartě *Možnosti ukazatele*.

Obr. 2

> Chcete-li sledovat dráhu ukazovátka po obrazovce, zaškrtněte položku **Zobrazovat stopu ukazatele** v části *Viditelnost*.
>
> Ruší-li vás ukazatel při psaní, můžete jej vypnout tím, že zaškrtnete položku **Skrýt ukazatel při psaní** v části *Viditelnost*.

Vyhledání ukazovátka

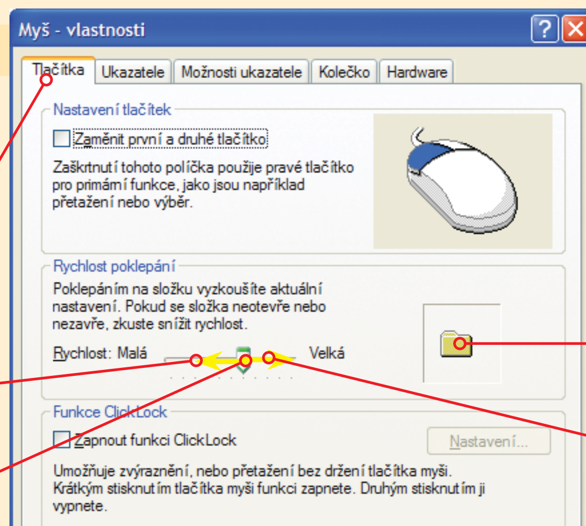
Pátráte-li často po tom, kde se ukazovátko právě nachází, můžete využít možnost jeho zviditelnění. Zaškrtnete-li v části *Viditelnost* položku **Ukázat umístění ukazatele po stisknutí klávesy Ctrl**, po stisknutí klávesy **Ctrl** zobrazí Windows kolem ukazovátka kruhy (obr. 2). Zaškrtnutí tohoto pole usnadní pátrání po ukazovátku myši.

Citlivost na dvojité kliknutí

V dialogovém okně *Myš – vlastnosti* se ujistěte, že pracujete na kartě *Tlačítka*. V části *Rychlost poklepání* nastavte čas, po který bude myš čekat na druhé kliknutí. Čím vyšší rychlost nastavíte, tím kratší bude doba, ve které musíte obě kliknutí stihnout. Máte-li tedy problémy s časem, nastavte menší rychlost (obr. 3).

Citlivost si můžete ověřit na malém obrázku na pravé straně dialogového okna: zkuste na obrázek dvojitě kliknout. Pokud Windows provedou v obrázku změnu, byl váš pokus vyhodnocen jako dvojité kliknutí.

Nastavení dvojkliku

Ujistěte se, že pracujete na kartě *Tlačítka*.

Posunutím tímto směrem prodlužujete čas, po který Windows čekají na druhé kliknutí.

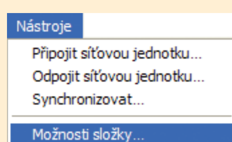
Zde nastavujete citlivost myši.

Obrázek na otestování.

Posunutím tímto směrem zkracujete čas, po který Windows čekají na druhé kliknutí.

Obr. 3

Přizpůsobení okna Tento počítač

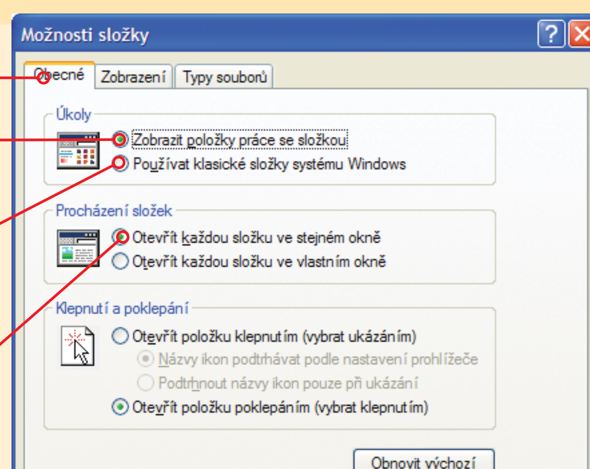
Obr. 4. Otevření dialogového okna *Možnosti složky*.

Ujistěte se, že pracujete na kartě *Obecné*.

Kliknutím na tuto položku zobrazíte panel na levé straně okna.

Kliknutím na tuto položku skryjete panel na levé straně okna.

Kliknutím na tuto položku zabráníte otevírání dalších oken.

Obr. 5

V okně *Tento počítač* a v oknech, která zobrazují obsah pevných disků, cédéček a dalších zařízení, která ukládají data, můžete nastavit několik drobností, jež vám mohou usnadnit život. Některá nastavení budeme provádět v dialogovém okně *Možnosti složky*. Toto dialogové okno otevřete tak, že z nabídky **Nástroje** vyberete příkaz **Možnosti složky** (obr. 4).

Přebytek oken na ploše

Po instalování mají Windows zapnutou položku **Otevřít každou složku ve vlastním okně**. To způsobuje, že obsah každé složky, do které se podíváte, se zobrazí ve vlastním okně. Tohoto jevu se snadno zbavíte: V dialogovém okně *Možnosti složky* se ujistěte, že pracujete na kartě *Obecné* (obr. 5). V části *Procházení složek* klikněte na položku **Otevřít každou složku ve stejném okně**.

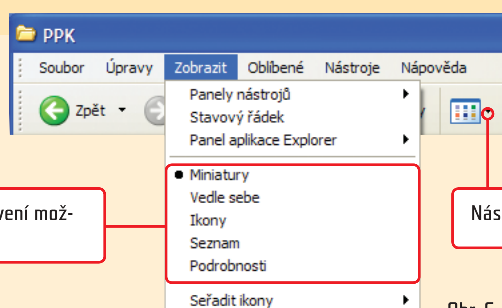
Zobrazení/skrytí panelu na levé straně okna

Na levé straně okna zobrazují Windows XP panel s užitečnými nástroji. Někdy je však výhodné jej skrýt a využít celou plochu okna pro práci s obsahem složky. Jeho zobrazení nastavujete v dialogovém okně *Možnosti složky* na kartě *Obecné* (obr. 5).

Chcete-li panel zobrazit, klikněte v části *Úkoly* na položku **Zobrazit položky práce se složkou**.

Chcete-li panel skrýt, klikněte v části *Úkoly* na položku **Používat klasické složky systému Windows**.

Uspořádání zobrazovaných dat v okně

Příkazy pro nastavení možných zobrazení.

Nástroj **Zobrazit**.

Obr. 6

V okně *Tento počítač* a oknech jemu podobných můžete nastavit různé možnosti, jak zobrazit obsah právě prohlížené složky. Způsob zobrazení můžete nastavit buď v nabídce **Zobrazit**, nebo pomocí nástroje **Zobrazit** (obr. 6).

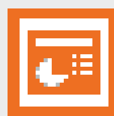
Prohlížení obrázků

Prohlížíte-li složku s více obrázky, zkuste nastavit možnost **Miniatury** (obr. 6). V tomto zobrazení se většina obrázků zobrazí ve formě malých náhledů.

Další možností, kterou Windows XP nabízí, je tzv. *filmový pás*. Tato položka se objeví v nabídce **Zobrazit** v okamžiku, kdy Windows usoudí, že prohlížíte složku s obrázky. Jestliže tuto možnost zvolíte, zobrazí se ve spodní části okna náhledy (miniatury) obrázků. Vybraný obrázek pak vidíte ve větším zobrazení v horní části okna. Nad pásem s náhledy jsou nástroje – pomocí nich můžete právě prohlížený obrázek otočit nebo se posunout na jeden ze sousedních obrázků.

-mzi

Jak představit své vize

V PPK číslo 18 jsme v části Pro školy uveřejnili první článek o vytváření prezentací v programu PowerPoint. Dnes budeme pokračovat a ukážeme si, jak zapsat data do snímků, a také to, jak prezentaci spustit.

Možná se vám bude zdát, že děláme zbytečný skok: v minulém článku jsme si řekli, jak pracovat se snímky, a na dnešek již plánujeme spuštění prezentace. I jednoduchou prezentací můžete totiž podpořit svůj výklad nebo přednášku. A uvidíte-li své dílo v plné kráse, povzbudí vás to k další práci.

Nemáte-li Počítač pro každého číslo 18/2003, můžete se na článek o vytváření prezentací podívat (ve formátu PDF) na přiloženém redakčním CD v části PPK Plus/Návody a články.

Vytváříme snímek

Při vkládání nového snímku jste si možná všimli, že každý z nabízených snímků se odlišuje. Některý nabízí titulek a oblast pro prostý text, jiný nabízí možnost textu s odrážkami a další nabízí třeba vložení grafu. Vyberte si snímek podle toho, který formát dat potřebujete.

Snímek je pojmenování pro jeden list (jednu obrazovku) prezentace.

Nový snímek vložíte tak, že z nabídky **Vložit** vyberete příkaz **Nový snímek**.

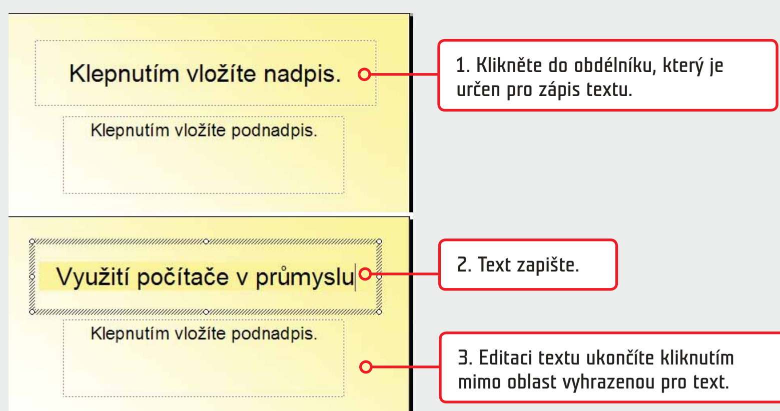
Text, odrážky, graf a další části můžete do snímku vložit výběrem vhodného příkazu z nabídky Vložit. Postupně si tyto možnosti budeme ukazovat a tak se budete stávat stále méně závislými na výběru šablony snímku.

Titul snímku a text

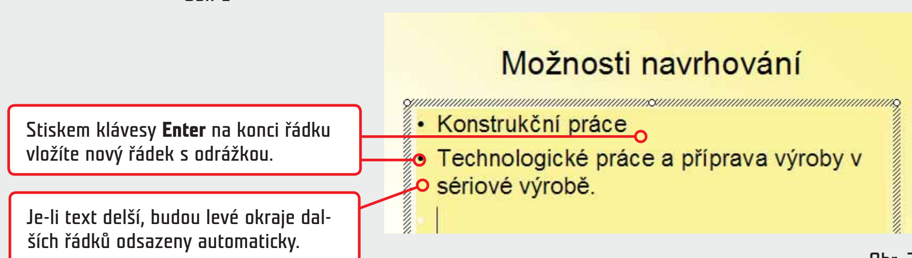
Místo slova „titul“ by bylo možné použít také slovo „nadpis“. Jedná se o text zapsaný v horní části snímku.

Chcete-li do snímku zapsat text, klikněte do rámečku, který je pro tento text určen, a text zapište (obr. 1). Při psaní můžete použít klávesu **Enter** pro ukončení řádku.

Stejným způsobem pracujete s textem, který je doplněn odrážkami (obr. 2). Potřebujete-li zapsat k jedné odrážce delší text, ponechte na PowerPointu zalomení řádků; dojde k automatickému odsazení levého okraje dalších řádků, jak ukazuje obrázek 2.

Obr. 1

Obr. 2

Vložení obrázku

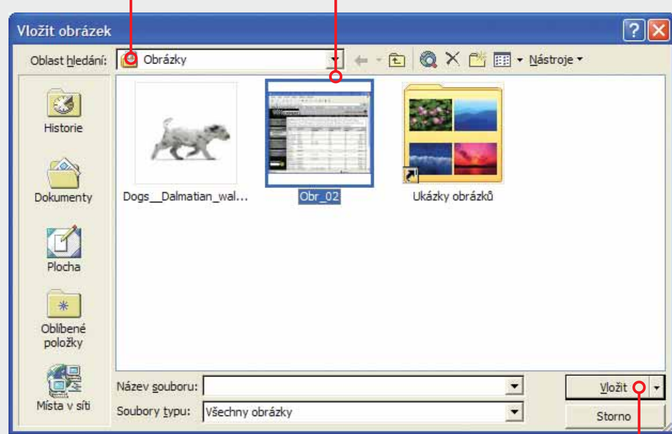
Zobrazte snímek, do kterého chcete obrázek vložit. Poté z nabídky **Vložit** vyberte postupně příkazy **Obrázek** a **Ze souboru**. Tím vyvoláte dialogové okno; v něm nejprve klikněte na vybraný obrázek a poté na tlačítko **Vložit** (obr. 3).

Tím do prezentace vložíte obrázek. Nyní je třeba upravit jeho velikost, umístění a případné natočení (v PowerPointu 2002).

Body pro změnu velikosti (případně pro otočení obrázku) vyvoláte znovu tak, že na obrázek kliknete.

1. Vyhledejte složku s obrázkem.

2. Klikněte na vybraný obrázek.

Obr. 3

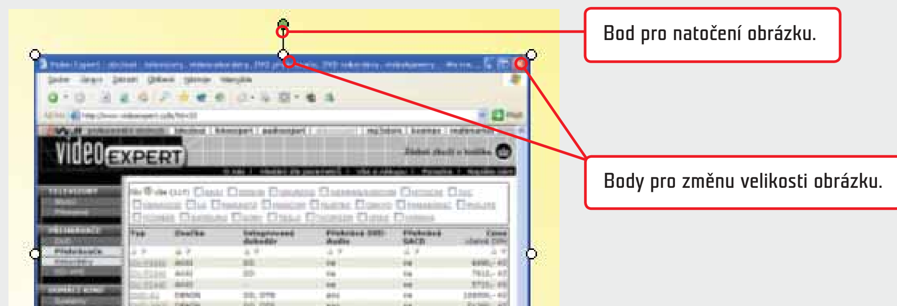
3. Klikněte na tlačítko **Vložit**.

Pokud jste se během přesouvání nebo při změně velikosti rozmysleli, můžete akci odvolat tím, že stisknete klávesu **Esc** ještě předtím, než uvolníte levé tlačítko myši. Pokud jste levé tlačítko již uvolnili, můžete změnu zrušit tak, že z nabídky **Úpravy** vyberete příkaz **Zpět**.

V některých šablonách snímku najdete odkazy určené pro vložení obrázku, grafu, tabulky, diagramu nebo videoklipu. Tuto možnost nabízí PowerPoint 2002, který je součástí MS Office XP. Po kliknutí na příslušný odkaz následuje stejný postup, jako když příkaz pro vložení zadáváte z nabídky příkazů.

Změna velikosti

Ke změně velikosti slouží malé body po obvodu obrázku (obr. 4). Jestliže za některý z těchto bodů zatáhnete myší, změníte velikost obrázku. Zatažením za body uprostřed stran změníte pouze šířku nebo pouze výšku obrázku. Zatažením za body v rozích obrázku změníte výšku i šířku současně.

Obr. 4

Změna umístění

Nastavte ukazovátko myši kamkoliv do obrázku, stiskněte a podržte levé tlačítko myši a pohybem myši obrázek přesuňte. Novou polohu obrázku ukazuje čárkovaný obrys obrázku. Až budete s novou polohou spokojeni, levé tlačítko myši uvolněte.

Natočení obrázku

Pro natočení obrázku slouží zelený bod za obrázkem (obr. 4). Zatažením za tento bod můžete obrázek natočit.

Spuštění prezentace

Doposud jsme s prezentací pracovali v editačním režimu, ale nastal čas představit prezentaci ostatním. V zásadě můžete použít dva způsoby předvádění: buď nastavíte čas, po jehož uplynutí se objeví na obrazovce další snímek, nebo další snímek vyvoláte ručně (stisknutím klávesy „mezerník“). V obou případech je třeba prezentaci spustit.

Spouštíte tu prezentaci, která je právě zobrazena v editačním režimu.

Z nabídky **Prezentace** vyberte příkaz **Spustit prezentaci** (obr. 5). Na obrazovce se objeví první snímek prezentace.

Stisknete-li klávesu „mezerník“, objeví se další snímek.

Chcete-li některý snímek nalistovat nebo se vrátit k snímku předchozímu, můžete využít klávesy pro posun kurzoru (čtveřice kláves, nejčastěji bývá uspořádána do tvaru obráceného písmene T).

Prezentaci ukončíte v kterémkoli okamžiku stisknutím klávesy **Esc**.

Automatická změna snímků

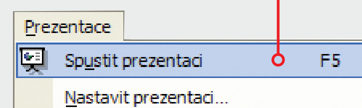
Pro nastavení automatické změny snímků je třeba nastavit časování. Z nabídky **Prezentace** vyberte příkaz **Vyzkoušet časování**. Na obrazovce se objeví první snímek prezentace a v levém horném rohu panel nástrojů (obr. 6). Na tomto nástroji běží dvojí stopky: levé ukazují čas, po který je zobrazen aktuální snímek, pravé pak celkový čas prezentace.

Chcete-li přejít k dalšímu snímku, klikněte na nástroj **Další** na panelu nástrojů. (modrá šipka). **PowerPoint** si zapamatuje čas, po který byl snímek zobrazen.

Poté, co takto projdete všechny snímky, zobrazí **PowerPoint** dialogové okno s dotazem, zda chcete nastavení časování uložit. Kliknutím na tlačítko **Ano** zaznamenáte časové rozvržení do prezentace. Nyní si již můžete stiskem klávesy **F5** vyzkoušet nastavení časování. Jen dejte pozor, čas se špatně odhaduje a čekání na další snímek se může zdát velmi dlouhé.

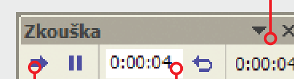
-mzi

Příkaz pro spuštění prezentace.

Obr. 5

Celkový čas zobrazení prezentace.

Obr. 6

Nástroj **Další**.

Čas, po který je aktuální snímek zobrazen.

Zkuste to bez drátů!

Připojení k internetu se již pomalu stává nutností. Mnoho lidí si zvyklo na to, že jim internet šetří čas a v některých případech i peníze a že vyhledání jakékoliv informace v síti není problém.

Současně se také rozvíjejí nové způsoby internetového připojení. Dnes nemusíte spoléhat na klasický modem a vytáčené připojení, ale můžete využít např. služeb kabelové televize. Jedním z nejnovějších a zároveň nejvíce se rozvíjejících způsobů připojení je připojení bezdrátové neboli Wi-Fi. To bychom vám rádi nyní představili a ukázali vám, jak se tímto způsobem připojit a co je k tomu potřeba.

Co to je?

Wi-Fi neboli Wireless Fidelity (bezdrátová věrnost – zřejmě narážka na pojem Hi-Fi) označuje druh bezdrátové sítě, která umožňuje ostatním uživatelům připojit se k internetu prostřednictvím osobního počítače nebo notebooku. Tato síť se nachází v bezlicenčním pásmu (tzn. že se zde neplatí žádné poplatky) 2,4 GHz a umožňuje maximální rychlost připojení 11 Mb/s. Tato síť se původně budovala všude tam, kde nebylo možné vytvářet síť klasickou, tedy tam, kde např. kvůli ochraně památek nebylo možné vést kabely. Nezanedbatelná byla také výhoda mobilnosti – pokud jste se připojovali prostřednictvím přenosných počítačů, zařízení PDA apod., nebylo nutné setrvávat na jednom místě, ale připojit se bylo možné odkudkoliv, kde ještě byl dosah vysílače. Postupně se bezdrátové sítě rozšířily mezi běžné uživatele, a to jako alternativa internetového připojení. Sítě Wi-Fi jsou dodnes vlastně nekomerční záležitostí; první komerční poskytovatelé připojení začínají nabízet své služby až dnes – dost často jde o počítačové nadšence z řad studentů vysokých škol. Lze říci, že typickým uživatelem této sítě je student vysoké školy, který velmi rád hraje on-line hry, a proto potřebuje dobré internetové připojení. Připojení k síti Wi-Fi můžeme rozdělit na standardní připojení třeba doma a na připojení na veřejných místech prostřednictvím notebooku nebo jiných mobilních zařízení.

Na Invexu bylo možné připojit se k síti Wi-Fi zdarma.

> **Novinka**
>
> Historie bezdrátového připojení není nijak dlouhá a týká se hlavně mladých odborníků a nadšenců. Letos poprvé byl této technologii vyhrazen na veletrhu Invex celý jeden pavilon a mohli jste se v něm setkat s firmami Intel a Widenet. Pokud vlastníte přenosný počítač, který podporuje připojení k síti Wi-Fi, mohli jste se v tomto pavilonu připojit k internetu, a to zcela bezplatně. Pavilon slavnostně otevíral ministr informatiky Vladimír Mlynář a přitom se zmínil o tom, že i on je k internetu připojen prostřednictvím Wi-Fi a že této technologii prorokuje velkou budoucnost.

Připojení doma

Pokud se chcete k síti Wi-Fi připojit z domova nebo např. ze zaměstnání, je třeba nejprve zjistit, zda se někde poblíž vašeho bydliště nachází tzv. přístupový bod – tedy vysílač. To nejlépe zjistíte na speciálních stránkách sdružení CZfree.net (*www.czfree.net*). Toto sdružení, zabývající se širokopásmovou telekomunikační sítí v Praze, nyní své působení rozšiřuje i na zbytek České republiky. Projekt sdružení je v zásadě neziskový – uživatelé si navzájem poskytují připojení k internetu. Do této sítě se může kdokoliv na své náklady připojit a síť tak dále rozšířit. Pokud se tedy chcete k síti Wi-Fi připojit i vy, je třeba na stránkách *www.czfree.net* prostřednictvím interaktivní mapky zjistit, zda se takovýto přístupový bod ve vašem

okolí již provozuje. Jestliže ano, pak příslušnému uživateli napíšete e-mail a zjistíte podmínky, za kterých je možno se k síti připojit. Ceny za připojení jsou různé, ale pro orientaci můžeme uvést, že permanentní připojení je možné za poplatek již od 500 korun. U každého přístupového bodu jsou uvedeny fotografie, na kterých jsou pohledy pořízené od přístupového bodu, a to pohledy na všechny světové strany. To je velmi důležité, jelikož je možné se připojit pouze k takovému přístupovému bodu, na který „vidíte". Dosah vysílače je přitom cca 1 kilometr ve volném prostoru, v budovách se dosah výrazně snižuje. Zjistíte-li, že ve vaší blízkosti žádný přístupový bod není, máte jedinou možnost: vytvořit si takový přístupový bod sami. Pokud byste tento přístupový bod vytvářeli úplně bez cizí pomoci, poplatky za jeho užívání by byly příliš veliké. Je tedy rozhodně výhodnější zjistit, zda se ve vaší blízkosti nevyskytují ještě jiní zájemci, a o poplatky se s nimi podělit, což je hlavní princip sítě CZfree.net. Zjistíte to právě v diskusním fóru na stránkách *www.czfree.net* – stačí zadat požadavek a uvést přesnou lokalitu. Je dobré také vyfotografovat pohledy z místa, odkud se chcete připojit, a tyto snímky k svému požadavku přidat. Vlastní budování sítě je poněkud náročnější, proto vám doporučujeme spojit se s uživatelem, který má větší zkušenosti.

Připojení do veřejné sítě

Projekt veřejných sítí Wi-Fi je u nás zatím v plenkách. V případě veřejných sítí Wi-Fi se lze připojit k internetu prostřednictvím notebooku nebo jiného mobilního zařízení např. v internetové kavárně nebo na nádraží. Veřejné sítě Wi-Fi můžeme rozdělit na klasické sítě komerční a na sítě bezplatné. V prvním případě se připojujete za určitý poplatek (hrazený např. SMS zprávou nebo mobilní platbou), ve druhém případě je připojení k internetu, např. v kavárně nebo v nákupním centru, v rámci propagace tohoto zařízení bezplatné. K tomuto připojení potřebujete pouze notebook vybavený speciální kartou pro příjem vysílání. Dále je také nutné vědět, ve kterých lokalitách je takové připojení k dispozici.

Sítě Wi-Fi představují velmi zajímavou alternativu jiných způsobů připojení a již nyní je zřetelně vidět, jak jejich obliba rychle roste. Rozhodně je tedy čeká velká budoucnost. Jestliže širokopásmový přístup k internetu potřebujete i vy, rozhodně vám doporučujeme, abyste se o tento způsob připojení zajímali.

-mia

Čeho je třeba?

i

Pro realizaci tzv. přístupového bodu je nezbytné mít jisté technické vybavení, to však není zrovna levné. Vybavení lze nakoupit např. v internetovém obchodě *www-wifishop.cz*. V první řadě je nutné pořídit si speciální anténu. Tu můžete zakoupit za cenu od několika tisíc korun, případně si ji vyrobit sami v některém ze specializovaných kurzů (odkazy na ně najdete na stránkách *www.czfree.net*). Dále potřebujete přístupový bod neboli Access Point (AP), který slouží jako hlavní vysílač – přijde vás na tři až šest tisíc. Nutné jsou ještě různé kabely a konektory.

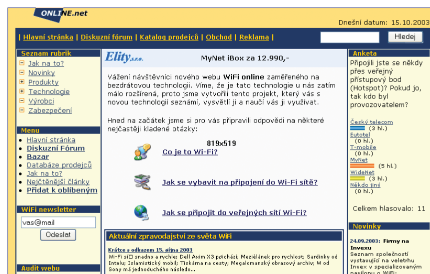
Pavilon na Invexu zasvěcený Wi-Fi.

Internet bez drátů

V předchozím článku jsme si představili technologii bezdrátového připojení k internetu, tzv. technologii Wi-Fi. Nyní vám představíme ty nejdůležitější stránky, kde se o ní dozvíte více.

CZfree.net

Stránky *http://www.czfree.net* jsou pro fanoušky Wi-Fi připojení zcela zásadní, jelikož se zde scházejí nejenom stávající uživatelé této technologie, ale také ti, kteří mají připojení teprve v plánu. Na stránkách najdete totiž mapku České republiky, kde jsou uvedeny všechny přístupové body pro připojení.

Na stránkách Wifionline můžete diskutovat s ostatními uživateli této technologie.

Můžete si zde vyhledat lokalitu, kde chcete být připojeni, a zjistit, zda je zde nějaké pro vás dostupné přístupové místo. U každého přístupového místa je uveden i kontakt na osobu, která tuto síť provozuje. Pokud plánujete, že si síť vytvoříte sami, můžete tento požadavek uvést v diskusním fóru a čekat na další zájemce ze svého okolí, kteří mají podobný záměr.

http://www.czfree.net

Wifionline.net

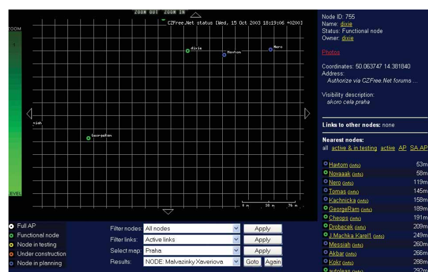
Na stránkách Wifionline.net si můžete přečíst všeobecné informace o Wi-Fi a také o tom, co všechno je třeba, pokud se chcete tímto způsobem k internetu připojit. Najdete zde také testy jednotlivých produktů (tedy antén, přístupových bodů), ale i potřebného softwaru. Stránky přináší také hodně článků o posledních událostech týkajících se této technologie a diskusní fórum, kde lze diskutovat s ostatními nejen o těchto novinkách.

http://www.wifionline.net

Wifishop.cz

Pokud jste se rozhodli, že se k síti Wi-Fi připojíte nebo že si vybudujete síť vlastní, pak budete potřebovat spoustu různého vybavení. Nabídku zařízení najdete na stránkách společnosti VanCo na adrese *http://www.wifishop.cz*. Můžete si zde vybírat z mnoha různých antén ve všech možných cenových úrovních, kabelů a konektorů. Veškeré produkty si lze objednat a zakoupit v internetovém obchodě.

http://www.wifishop.cz

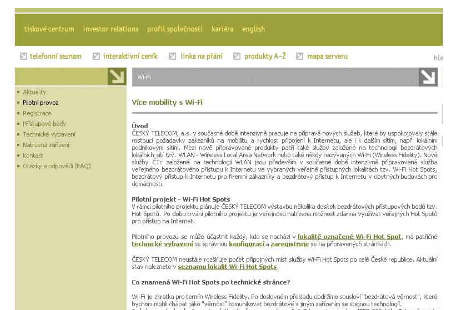
Na mapce si snadno vyhledáte, zda je ve vašem okolí přístupový bod.

Český Telecom

Společnost Český Telecom nabízí na určitých veřejných místech bezdrátové připojení zdarma. Více se o této akci dozvíte na adrese *http://www.telecom.cz/wifi*. Najdete zde veškeré informace o pilotním provozu Wi-Fi a seznam všech míst, kde se můžete prostřednictvím Českého Telecomu připojit k síti Wi-Fi zdarma.

http://www.telecom.cz/wifi

-mia

Český Telecom nabízí připojení k Wi-Fi dočasně zdarma.

inzerce

Mobily z internetu

Obliba internetových obchodů stoupá a příčin je hned několik. Otevřeno je neustále a ceny bývají o něco nižší než v klasických obchodech kamenných.

Jedním z obchodů virtuálního obchodního domu ***www.Internet-Mall.cz*** je obchod ***www.mobilka.cz***, který nabízí mobilní telefony a jejich příslušenství. Hlavní nabídka zboží je rozdělena do tří hlavních kategorií: Telefony, PDA a Doplňky. Kromě samostatných telefonů najdete v nabídce také sady Twist a Go. Vybrané zboží si můžete vyzkoušet také v kamenné prodejně, její adresa je uvedena na stránkách prodejny. V nabídce najdete pouze modely s dvouletou zárukou určené pro český trh.

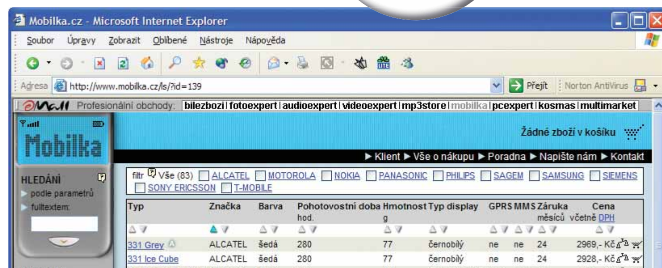
Hledáme zboží

Kromě rozsahu nabídky je důležitá také její přehlednost a možnost vyhledávání. Obchod Mobilka nabízí takových možností několik. Vše, co se týká vyhledávání, je soustředěno do levé části obrazovky.

Každá z již zmíněných kategorií je rozdělena do několika skupin. Dáte-li přednost ***vyhledávání v nabídce***, dostanete se rychle k seznamu výrobků dané skupiny, ve kterém můžete data třídit a filtrovat podle názvu výrobce. Zobrazená data si můžete v tabulce setřídit podle kteréhokoliv sloupce, a to buď vzestupně, nebo sestupně.

Máte-li stanovena nějaká kritéria výběru (např. chcete-li stříbrný telefon s barevným displejem a polyfonním vyzváněním a jste ochotni za něj zaplatit do 8700 Kč), pak vyzkoušejte ***hledání podle parametrů*** – odkaz je v levé horní části okna. Na první obrazovce zvolíte typ zboží a před vámi se objeví formulář, ve kterém vyplníte své požadavky. Je-li to možné, vybíráte ze seznamu předem připravených hodnot. Ale nemusíte se bát ani položek, do kterých je třeba hodnotu zapsat z klávesnice. U takových položek je uvedena nejmenší a největší hodnota, které můžete zadat, aby hledání mělo smysl.

Třetí možností je ***fulltextové vyhledávání***, pomocí kterého můžete získat výpis všech položek, jež obsahují zadaná slova.

Seznam zboží můžete třídit podle každého ze zobrazených sloupců.

Jak je to s placením?

Než někomu dáme své peníze, je dobré podívat se na podmínky, za kterých své zboží nabízí. Obchod Mobilka pokračuje v tradici svých starších kolegů a vysvětluje možnosti platby a celý postup týkající se objednání a platby zboží. Hned na začátku stránky je uvedeno telefonní číslo na pevnou linku, kam můžete zavolat svůj dotaz, není-li vám něco jasné. Na stránce najdete také odkaz na reklamační řád a kontakt na osobu, která reklamace vyřizuje. V současné době můžete platit při převzetí zboží (zboží na dobírku), na účet nebo on-line platbou prostřednictvím eBanky. Možná je i platba na splátky při použití OK karty nebo lze využít splátkový prodej společností Homecredit nebo Cetelem.

Poradna

Poradna je stránka, na kterou můžete zaslat svůj dotaz. Ten se na této stránce zobrazí a buď pracovníci obchodu, nebo ostatní návštěvníci mohou poslat odpověď nebo komentář.

Závěrem

Uvažujete-li o koupi mobilu nebo doplňků, pak obchod Mobilka určitě navštivte. Nemáte-li v plánu koupi, zaskočte se alespoň podívat. My jsme tento obchod vyzkoušeli a kvalita služeb i přístup k zákazníkům nás příjemně překvapily. Proto mu udělujeme náš Tip PPK.

-mzi

Velikán

20,1palcový LCD monitor iiyama AU5131DT nabízí skutečně velkou pracovní plochu o rozměru větším než 40 × 30 cm. Tento monitor je navíc otočný do polohy „nastojato".

Velkou pracovní plochu uvítají nejen lidé pracující s rozlehlými tabulkami nebo grafickými soubory, ale i běžní uživatelé zvyklí pracovat s více otevřenými programy a příznivci DVD filmů přehrávaných na počítači. My jsme si na tento monitor, pracující v rozlišení 1600 × 1200 obrazových bodů, velice rychle zvykli právě pro možnost mít na monitoru přehledně otevřeno více „oken" najednou.

Na výhody velké pracovní plochy by si jistě rychle zvykl každý uživatel, otázkou však zůstává, kolik z nich si může dovolit za recenzovaný model zaplatit 60 878 Kč s DPH. Model iiyama AU5131DT tak bude volbou skutečných „fajnšmekrů", kteří požadují tu nejlepší kvalitu. Rozteč bodů u tohoto monitoru je 0,255 mm, svítivost 250 cd/m^2 a výborný je kontrastní poměr: 600 : 1. Při pohledu na monitor z boku zjistíte, že skvělé jsou také úhly pohledu – výrobce udává v horizontálním a ve vertikálním směru 170 stupňů. Doba odezvy je na dnešní poměry tradiční, tedy 25 ms.

Monitor je otočný na výšku a kromě dvou vstupů pro obrazová data nabízí i čtyři porty USB.

Monitor lze díky dvěma vstupům DVI-I připojit ke dvěma počítačům zároveň – s monitorem se dodávají dva kabely pro propojení s PC. Jeden má koncovku D-Sub a druhý koncovku DVI-D. Monitor je vybaven rozhraním USB – obsahuje rozbočovač se čtyřmi porty USB. Displej je k podstavci připevněn přes otočný kloub, takže ho lze otočit na výšku. O přeorientování obrazu se stará program Pivot.

Displej je od podstavce odpojitelný a připravený pro montáž na stěnu. OSD menu se ovládá prostřednictvím pěti tlačítek. Velmi praktické je tlačítko Auto, po jehož stisknutí proběhne automatické nastavení obrazu. Takto nastavený obraz už není třeba dolaďovat. Dalšími často používanými tlačítky tak budou jen tlačítka pro nastavení jasu a pro nastavení kontrastu.

Kvalita obrazu je výborná. Ostrost je bezchybná, líbilo se nám také rovnoměrné podsvícení displeje, velké zorné úhly a rychlost odezvy, díky níž můžete na tomto monitoru komfortně sledovat i filmy.

-mse

iiyama AU5131DT

Cena: 60 878 Kč s DPH.
Poskytl: iiyama Czech, s. r. o.
Úhlopříčka: 20,1 palce (51 cm).
Rozlišení: 1600 × 1200 bodů.
Jas: 250 cd/m2.
Kontrastní poměr: 600 : 1.
Rozteč bodů: 0,255 × 0,255 mm.
Úhly pohledu: 170 stupňů vertikálně i horizontálně.
Doba odezvy: 25 ms.
Spotřeba energie: 70 W.
Konektory: 2 × DVI-I.
Rozměry: 466 × 424 – 534 × 241 mm.
Hmotnost: 10 kg.
Splňuje normu: TCO 99.
Záruka: 3 roky.

Jak mohla vypadat renesance

... to se dozvíte v nové hře Lionheart: Legacy of the Crusader.

Lionheart je dalším přírůstkem série her RPG od úspěšného týmu Black Isle Studios, tentokrát však jeho oblíbený fantasy žánr zasáhl do skutečné renesance. Toto rozhodnutí je ve výsledku rozhodně zajímavé – no řekněte, ve které jiné hře můžete bojovat po boku Miguela Cervantese?

Příběh

Příběh herního světa se od skutečných dějin odklání až v roce 1198, kdy v průběhu křížové výpravy král Richard Lví Srdce shodou okolností otevře bránu do alternativního světa plného magie a dosud neznámých tvorů. Ačkoliv se aliance Richarda Lvího Srdce s Araby dokázala po těžkých bojích k bráně probojovat a zapečetit ji, bylo pozdě. Svět se změnil a nebylo cesty zpět. O několik generací později vstupuje do hry hráč jakožto potomek Richarda Lvího Srdce, a přestože začíná hrát jako otrok poblíž Barcelony, nakonec změní osud celého lidstva.

ZNÁMÉ POSTAVY

Při hraní Lionheartu můžete narazit na řadu zajímavých postav, z nichž některé jsou důležité i pro další postup. Máte tak možnost potkat třeba Williama Shakespeara (který nemá peníze), Niccolu Machiavelliho (po kterém jdou nájemní vrazi), Galilea Galileiho (který je právě stíhán inkvizicí za kacířské myšlenky) nebo Miguela Cervantese (kterého neustále pronásleduje iluze Dona Quijota).

Jak zachránit svět? Aneb jak se Lionheart vlastně hraje? Bohužel nijak dobře. Celá hra působí tak, jako by se autoři nemohli rozhodnout, zda udělat poctivou RPG hru se zajímavými pravidly pro vývoj postavy, nebo jednoduchou a nenáročnou akční hru. Lionheart si bere z obou žánrů něco, ale rozhodně mu to nesvědčí – koneckonců, k čemu je přemýšlení o atributech postav, když v konečném důsledku tak jako tak pouze chodíte a drtíte tlačítko pro útok?

Druhým faktorem, který autoři úplně nezvládli, je jednoznačně obtížnost. Vaši protivníci jsou skutečně velmi silní a často znamenají i nepřekonatelný problém.

Často vám tak nezbývá než sedět před monitorem a čekat – to pokud byl váš poslední souboj téměř nad vaše síly a vy musíte vydržet, až se vám vaše životy a mana doplní natolik, abyste byli opět bojeschopní.

Verdikt

Prostředí renesance obohacené o fantasy prvky je velmi zajímavé – ale bohužel musíme jen doufat, že ho nějaká jiná hra využije lépe, než se to povedlo Black Islu s jeho Lionheartem. Pokud sháníte nějakou zábavnou RPG hru, v současné době najdete na trhu lepší tituly, a dokonce za nižší ceny.

-maz

SOUTĚŽ

Chcete vyhrát jeden ze tří originálů české verze hry Lionheart, jedné z nejlepších RPG her letošního roku?

Pak odpovězte na tři uvedené otázky a odpověď pošlete tak, aby dorazila do redakce do 14. 11. 2003. Na obálku nebo na korespondenční lístek uveďte heslo Lion. Odpovědi můžete posílat také e-mailem (lionheart@vogel.cz), v tom případě zadejte heslo Lion do předmětu zprávy.

1. **Ve kterém roce se hra začíná lišit od skutečnosti?**
   a) 1198,
   b) 1298,
   c) 1398.
2. **Ve hře jste potomkem**
   a) Merlina,
   b) arabského šejka,
   c) Richarda Lvího Srdce.
3. **Jak se jmenuje první velké město na vaší cestě?**
   a) Sevilla,
   b) Barcelona,
   c) Persepolis.

Ceny do soutěže věnovala firma CD Projekt, Czech (www.cdprojekt.cz, tel.: 246 005 307).

Adresa redakce: Vogel Burda Communications, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1.

Čím nahradit myš

Trackball je vlastně myš s kuličkou otočená „na záda".

V minulém dílu našeho seriálu o hardwaru počítačů jsme psali o myši jako o nezbytné součásti počítačové sestavy. Jak si ukážeme dneska, není to zcela přesné. Myš nemusí vždy vyhovovat specifickým potřebám uživatelů, jako jsou grafici, konstruktéři apod. Zde nastupují alternativní polohovací (nebo též ukazovací) zařízení.

Myš je bezva, ale...

Pro práci v grafickém operačním systému, jako jsou například Windows, je kromě klávesnice zapotřebí ještě nějakého polohovacího zařízení. Bezkonkurenčně nejoblíbenější a také nejobvyklejší je počítačová myš. Její výhody jsou zřejmé – nízká pořizovací cena, snadné, lehce osvojitelné ovládání, poměrně vysoká odolnost proti poškození.

Myš má však i své nevýhody. Jednou z nich je relativně malá citlivost, která sice bohatě stačí na běžné používání v kancelářských aplikacích nebo hrách, avšak pro speciální využití (např. pro profesionální grafické nebo konstrukční programy) její rozlišení stačit nemusí. Další nevýhodou je málo možností pro ovládání aplikací „tlačítkovým způsobem". Ani v případě, že myš má více tlačítek, nenabízí téměř žádné možnosti pro rychlý přístup k většímu spektru funkcí té které aplikace. Na úvod bychom zmínili ještě jednu nevýhodu myši – je to její velikost. Do ruky sice může myš padnout bezvadně, ale v případě notebooku je lepší mít polohovací zařízení nainstalováno přímo v něm, aby uživatel nemusel s sebou nosit tolik vnějších součástí.

Tablet s perem nabízí výtvarníkům a konstruktérům větší volnost a také přesnost.

Točit kuličkou přímo

Dnes již velmi málo využívanou, avšak donedávna ještě oblíbenou náhražkou myši je trackball. Technicky se vlastně jedná o myš otočenou vzhůru nohama, tedy vlastně vzhůru kuličkou. Pohybovým elementem trackballu totiž není celé zařízení, ale kulička na něm umístěná – jejím otáčením se řídí pohyb kurzoru. Běžný trackball má kuličku poměrně malou (do dvou centimetrů v průměru), ale u trackballů pro speciální účely může mít kulička přibližně až 10 cm. Trackball bývá vybaven tlačítky v počtu, který se od výbavy myši příliš neliší.

Nejvíce se trackball využíval u notebooků, ale dnes ho naleznete spíše v televizním studiu, u animátorů nebo na specializovaných lékařských pracovištích. Na trhu je však stále ještě několik produktů pro domácí využití, trackball velikosti běžné myši s malou kuličkou lze koupit za 500 korun.

Pro jemný dotyk

Nejpoužívanějším polohovacím zařízením u notebooků je dnes touchpad. Lze ho zakoupit i ke stolnímu počítači, cena však převyšuje 2500 korun. Označení tohoto zařízení lze přeložit jako dotyková destička. Jedná se totiž o obdélníček rozměru kolem 5 × 7 cm, jehož povrch je citlivý na tlak. Této citlivosti se využívá pro pohyb, ale i jako tlačítka. Pohyb je řízen položením prstu na destičku a jeho pohybem v požadovaném směru za současného mírného tlačení na ni. Tak jako u myši či trackballu lze citlivost na rychlost pohybu i v tomto případě měnit. U touchpadu však obvykle nestačí pro přesunutí kurzoru na druhou stranu obrazovky vzhledem k jeho malým rozměrům jeden přejezd prstem, a tak je třeba prst po prvním přejezdu po destičce nadzvednout, vrátit zpět a přesun dokončit.

Touchpad bývá vybaven dvěma tlačítky (pravým a levým), která jsou umístěna většinou pod ním. Stisk levého tlačítka lze simulovat dvojím ťuknutím prstem do podložky, což je velmi praktické. Kvalitnější touchpady jsou vybaveny větším množstvím funkcí a softwarem, který umožňuje všechny funkce nejen využívat, ale i volit a nastavovat. Z doplňkových funkcí jmenujme například speciální oblast na okraji, která není určena pro pohyb kurzoru na obrazovce, ale pro rolování dokumentu.

Touchpad má velkou výhodu v tom, že je velmi snadné se s ním naučit pracovat.

Brouček na pohyb

Další ukazovací zařízení se označuje různě – TrackPoint, MousePoint, UltraNav apod. – podle výrobce notebooku. Jedná se v zásadě o totéž zařízení, pro které se vžilo označení trackpoint. Má podobu malé páčky uprostřed klávesnice, a to s průměrem kolem 5 mm a podobnou výškou. Pohyb kurzorem vzniká zatlačením na trackpoint z boku ve směru žádaného pohybu kurzoru. Síla tohoto zatlačení pak určuje, jakou rychlostí se bude kurzor pohybovat. I u trackpointu jsou tlačítka – pravé a levé, někdy i třetí.

Hlavní nevýhodou trackpointu je to, že málokdo je schopen s ním pohodlně a přesně pracovat hned na první pokus. Většina lidí si musí práci s ním osvojit, což mnohé odradí.

Ukázat přímo

Až dosud jsme popisovali zařízení (včetně myši), u nichž hýbeme něčím proto, aby-

chom posunovali kurzor v požadovaném směru do požadovaného bodu či oblasti na obrazovce. Jednodušší však může být na tento bod (resp. oblast) přímo ukázat. Na to se přišlo už dávno, a tak již v raných dobách počítačů vznikla tzv. světelná pera. Bylo jimi možné ukázat na obrazovku do potřebného bodu. To ocenili především konstruktéři. Ťuknutí perem na obrazovku reprezentoval stisk tlačítka myši.

Dnes existují dotykové obrazovky, což je podobný systém, avšak pracující na jiném technickém principu – jedná se o LCD panel, který je citlivý na dotyk. K ukazování se používá speciálního ukazovátka ve tvaru tužky, které citlivý povrch nepoškrábe. Používání dotykové obrazovky má jedno nepříjemné úskalí – je třeba dát ruku z klávesnice, uchopit ukazovátko a zvednout ruku k panelu. Je to trošku nepraktické, a při delší práci i únavné.

Jiný rozměr však získávají dotykové obrazovky s příchodem tzv. tablet PC, jakéhosi nástupce notebooků. Operační systém je uzpůsoben tak, aby se vše dalo ovládat právě dotykovou obrazovkou, a to včetně funkcí týkajících se rozpoznání písma; není tedy třeba ani klávesnice, a počítač se tak používá vlastně jako poznámkový blok.

Pro konstrukci i pro kreslení

Stálicí na scéně alternativních polohovacích zařízení jsou tablety. Jsou to jakési desky rozměru až formátu A2, které jsou stejně jako obrazovky citlivé na dotyk. K polohování slouží buď pero, nebo „ukazovadlo" podobné myši, které však nemá kuličku a na němž je malá průhledná ploška se zaměřovačem. Tablet tedy pracuje tak, že každé jeho konkrétní místo odpovídá místu na pracovní ploše.

Výhodou tabletů je vysoké rozlišení (až 2540 bodů na palec), mnoho úrovní citlivosti na tlak (dnes až 512) i možnost mít v horní části jednu nebo více řádek s ikonami, reprezentujícími jednotlivé funkce či nástroje nejpoužívanějšího programu. Příkladem využití vlastností tabletu může být kupříkladu obkreslování podkladů – na tablet se položí výkres, zafixuje se a pak ho lze obkreslovat v poměru 1 : 1 přímo do konstrukčního programu. Popsaných výhod nejlépe využijí grafici nebo konstruktéři; ti jsou také hlavními zákazníky firem, které tato zařízení vyrábějí.

Profesionální tablety jsou pochopitelně velmi drahé, avšak k dostání jsou i jednodušší zařízení o velikosti formátu A6 – stojí od dvou tisíc korun a děti je mohou používat třeba pro kreslení jednodušších obrázků.

Jaroslav Smíšek

Trackpoint – malá barevná páčka mezi klávesami notebooku. Tlačítka „myši" jsou umístěna před mezerníkem.

Kdo si počká, ten se dočká

Sony Ericsson T68i. Proč psát o telefonu více než rok starém?

Má to svůj důvod – když byl tenhle telefon loni v létě uveden na trh, byla jeho cena téměř dvacet tisíc korun, v současné době se však dá nový koupit za čtvrtinu původní ceny.

Pokud nemusíte mít zrovna nejžhavější novinku, může vás tenhle model docela dobře oslovit – i zhruba po roce totiž nabízí velmi slušnou sadu funkcí, nadčasový design a kvalitní dílenské zpracování. Jeho cena je ovšem příjemně nízká.

Mířil vysoko

Před rokem byl tenhle telefon uveden na trh téměř za dvacet tisíc korun. To ho na určitou dobu katapultovalo do kapes manažerů, kteří si na novinky tradičně potrpí. Model T68i přišel se svěžím designem, novými barvami a lepším zpracováním. Na svou dobu ohromoval i rozměry, ale určitě mi dáte za pravdu, že 100 x 48 x 20 mm a 84 gramů není k zahození ani dnes. Sony Ericsson T68i vystačil s 256 barvami na displeji při rozlišení 101 x 80 bodů. Možná se to na dnešní dobu bude zdát málo, ale nechcete-li telefon používat jako prohlížeč obrázků, bude vám to pravděpodobně stačit. Přitom díky rozlišení se na displej vejde až osm řádků.

Obrázkové menu

Menu složené z ikonek srovnaných na úvodní obrazovce – to je téměř dnešní standard. Toto řešení je bezesporu přínosem zejména pro začátečníky, kterým orientace ve složitých menu dělala problém. Barevný displej navíc přinesl možnost měnit barevná schémata a obrázky na displeji, takže si telefon můžete uzpůsobit podle svých potřeb.

Také ovládání je pro začátečníky více než přístupné – drtivou většinu akcí totiž zařídíte pomocí joysticku pod displejem. Jeho pomocí listujete v menu i potvrzujete volby. Některé funkce lze vyvolat i hlasovým povelem.

Plný pytel funkcí

Výbava patří i dnes k lepšímu průměru. Především je to 510 záznamů v telefonním seznamu, přičemž každý záznam může obsahovat několik telefonních čísel a e-mail. Také ke kontaktům můžete přiřadit hlasový záznam a vytáčet hlasem – to se hodí zejména v autě. Kalendáře v ericssonech patří tradičně k nejlepším a T68i není výjimkou. Zvládne překrývající se schůzky i dostatečnou kapacitu – navíc součástí dodávky je CD se softwarem pro synchronizaci.

K tomu je však nutné telefon propojit s počítačem. Když se vám nebude chtít investovat do kabelu, nabízí T68i vestavěné rozhraní Bluetooth a port IrDA. Kromě synchronizace kalendáře a kontaktů se docela dobře hodí i pro mobilní přístup k internetu – nabízí totiž podporu pro GPRS (rychlost 3 + 1 timeslot) i pro HSCSD, tedy vytáčené připojení. To však všichni operátoři nenabízejí. Datové přenosy nemusíte využívat jen pro připojení z počítače. Telefonu pochopitelně nechybí WAP prohlížeč ani e-mailový klient, ale bohužel chybí Java. Hry jsou však docela zábavné, a pokud vás časem omrzí, je tu již zmíněný WAP.

Buďte in

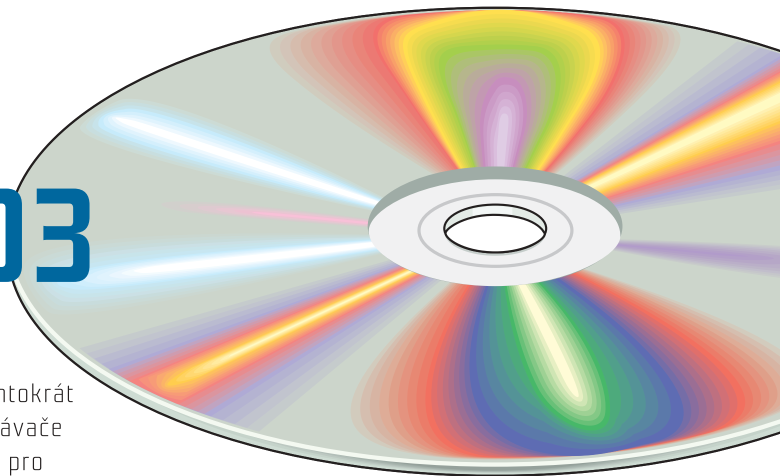
V menu kromě tradičních SMS a EMS přibyla i položka MMS (multimediální zprávy). A tak do víru moderních, multimediálních služeb se za celkem slušnou cenu můžete pustit i s tímto telefonem. Sony Ericsson T68i sice není vybaven integrovaným fotoaparátkem, ale to vám v užívání MMS bránit nemusí. Přímo v 1 MB paměti telefonu se totiž nachází velké množství zvuků a obrázků, z nichž si můžete vlastní MMS sestavit. Navíc všichni tři čeští mobilní operátoři již na svých stránkách nabízejí alba a z nich si můžete stáhnout další desítky obrázků a zvuků, nebo si tam můžete svoje zvuky a obrázky dokonce nahrát z počítače a pak si je prostřednictvím WAP stáhnout do telefonu.

Pokud byste přece jen chtěli přidat svůj autorský vklad, můžete si u Sony Ericssonu a u většiny dealerů mobilních telefonů dokoupit přídavný fotoaparát MCA-20. Ten umožňuje fotografovat v maximálním rozlišení 640 x 480 bodů, což je v této oblasti prozatím maximum.

Trpělivost přináší telefon

S rok starým typem telefonu dneska už asi nikoho neohromíte, řada „odborníků“ možná ohrne nos. Jenže Sony Ericsson T68i je pořád velice dobrý telefon, který nabízí především pokročilé datové funkce a příjemné ovládání. Byť displeje nehýří barvami, pro běžnou práci s 256 barvami opravdu stačí a telefon se odmění delší výdrží na baterie (až 400 hodin v režimu stand-by nebo 300 minut hovoru). Kromě toho vám umožní také využívat nabídky multimediálních služeb – stahovat obrázky, posílat zprávy MMS či přijímat informační kanály MMS. U operátorů koupíte tento model (s dotací) za necelé čtyři tisíce, na volném trhu určitě za cenu pod šest tisíc, a možná ještě levněji.

Hity PPK CD 20/2003

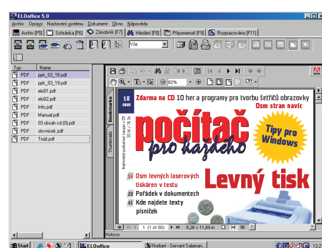

Vítáme vás u dvacátého CD v roce 2003. Hlavním tématem je tentokrát video v počítači. V rubrikách Programy/Video a Programy/Přehrávače najdete desítky freewarových programů pro editaci videa a také pro přehrávání a zálohování DVD. Mimoto jsme pro vás přichystali čtyři plné verze skvělých programů.

ELOoffice 5.0

plná verze

ELOoffice 5.0 je program pro archivaci dokumentů (k dispozici je také fulltextové vyhledávání). Předplatitelé mohou využít sériové číslo, které rozšíří možnosti tohoto programu – budou tak moci archivovat 6000 dokumentů. Předplatitelé najdou v pošetce (v obalu cédéčka) vložený lísteček se sériovým číslem.

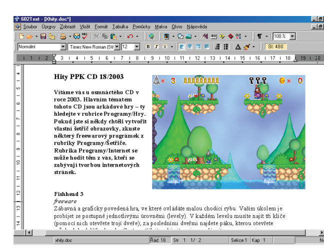

rubrika na CD: programy/bonus

602PC Suite 4.0

plná verze

Přinášíme vám nejnovější verzi oblíbeného českého kancelářského balíku, který nese nový název 602PC Suite 4.0. Součástí balíku jsou čtyři aplikace: textový editor, tabulkový procesor (oba jsou kompatibilní s formáty DOC a XLS), grafický editor a organizátor digitálních fotografií. Balík 602PC Suite je k dispozici ve dvou verzích – ve „verzi placené" a ve „verzi bezplatné".

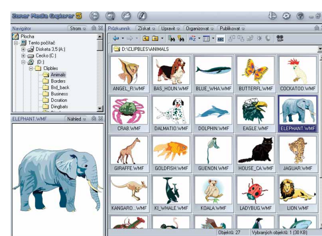

rubrika na CD: programy/servis

Zoner Media Explorer 5 Classic

plná verze

Ve spolupráci s firmou Zoner software jsme pro vás připravili plnou verzi multimediálního prohlížeče Zoner Media Explorer 5 Classic. Pomocí tohoto programu můžete snadno stahovat obrázky z digitálního fotoaparátu do počítače, můžete je hromadně vylepšovat, upravovat, třídit obrázky do alb, vystavovat je na internetu, odesílat je do fotosběrny apod.

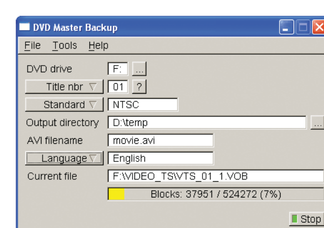

rubrika na CD: programy/bonus

DVD Master Backup

freeware

DVD Master Backup vám umožní vytvořit záložní kopii filmového DVD. Program automaticky kopíruje z DVD disku soubory VOB a převádí je do formátu DivX (.avi). Aplikace je snadno ovladatelná – stačí vybrat DVD mechaniku, cílovou složku a několik dalších kritérií a kliknout na tlačítko.

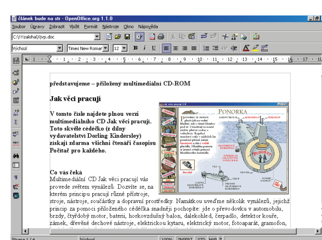

rubrika na CD: programy/video

OpenOffice.org 1.1.0 CZ

plná verze

OpenOffice.org je kancelářský balík, který obsahuje textový editor Writer, tabulkový procesor Calc, kreslicí nástroj Draw a program Impress na tvorbu prezentací. Počeštění zahrnuje instalační program a kompletní uživatelské rozhraní (dialogová okna, nabídky, tipy apod.), a to včetně nápovědy, slovníků pro kontrolu pravopisu, dělení slov a slovníku synonym.

rubrika na CD: programy/bonus

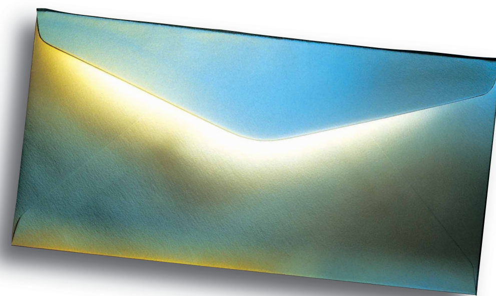
jetAudio 5.17 Basic

freeware

JetAudio je multimediální přehrávač, který kromě přehrávání zvládá také vypalování, ripování, konverzi do různých formátů apod. Podporovány jsou následující formáty: WAV, MP3, MP3 Pro, OGG, WMA, MPG, AVI, WMV, MIDI, RM, Audio CD a také Video DVD. Samozřejmostí jsou skiny, vizualizace, editovaní štítků (tagů), podpora pro CDDB apod.

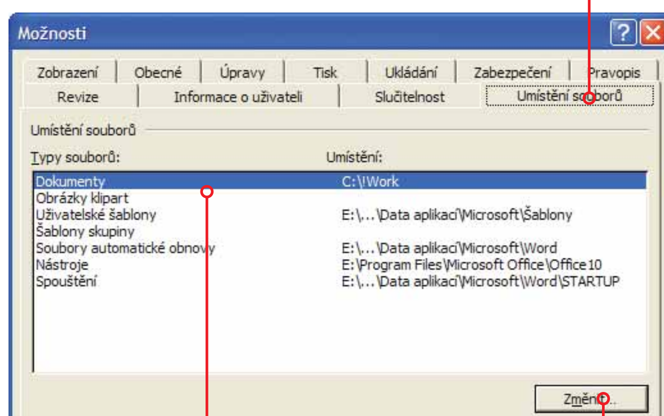
rubrika na CD: programy/přehrávače

Dokumenty Wordu mám uloženy na serveru. Při každém spuštění nabízí Word složku Dokumenty. Může po spuštění nabízet jinou složku pro ukládání dokumentů?

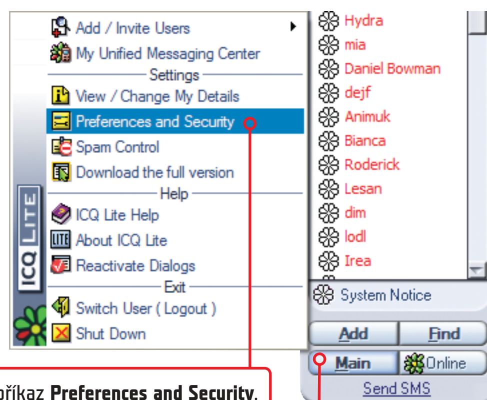
Po spuštění vyberte z nabídky **Nástroje** příkaz **Možnosti**. V dialogovém okně *Možnosti* klikněte nejprve na záložku **Umístění souborů** (obr. 1). Na této kartě je seznam složek, které MS Word využívá. Klikněte na položku, jejíž složku chcete změnit, v tomto případě na **Dokumenty**. Poté klikněte na tlačítko **Změnit**. Objeví se dialogové okno a v něm otevřete obsah složky, kterou chcete pro danou položku nastavit jako výchozí. Dialogové okno pak uzavřete kliknutím na tlačítko **OK**.

Obr. 1

Nainstaloval jsem si ICQ Lite a tento program se mi spouští při každém zapnutí počítače. Mohu tomu nějak zabránit? A druhý dotaz: je možné zakázat přidání mé ICQ adresy ostatním?

V dolní části okna klikněte na tlačítko **Main**. Z nabídky vyberte příkaz **Preferences and Security** (obr. 2). V dialogovém okně se nejprve ujistěte, že v levém sloupci máte označenu položku **Contact list**.

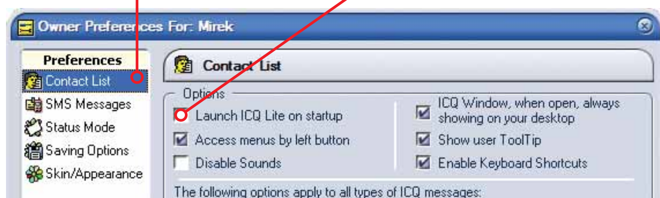
Obr. 2

počítač pro každého

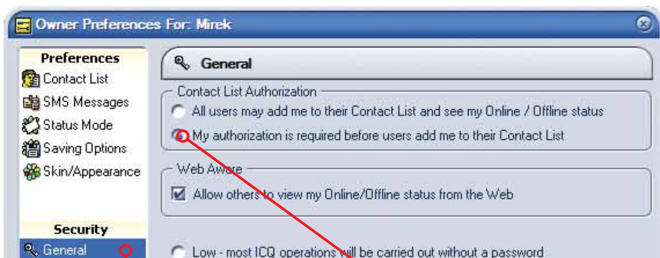
čtrnáctideník
Toto číslo vyšlo 29. 10. 2003.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.
Jednatel: Ing. Pavel Filipovič
Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Milan Loucký
Šéfredaktor: Ivan Heisler
Redakce (redakce.ppk@vogel.cz): Norbert Gulevič, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Richard Straberger, Miroslav Ziegler
Inzerce (inzerce.ppk@vogel.cz): Zuzana Hošková, tel.: 225 018 762, fax: 225 018 500
Grafická úprava: DTP Vogel
Foto: Martin Tryščuk
Externí spolupracovníci: Marie Franců, Michaela Kloudová, Jiří Lapáček, Anna Nováková, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler
Osvit a tisk: Reproprint, s. r. o.
Předplatné: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.)
fax: 225 018 900, abonence.ppk@vogel.cz
Předplatné a inzerce na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, P. O. Box 169, 830 00 Bratislava 3, tel./fax – administratíva: +421 2 44 45 46 28, predplatné: +421 2 44 45 06 97, 44 45 45 59, e-mail: magnet@press.sk, http://www.press.sk
Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: síť dceřiných společností PNS, a. s.
Na Slovensku: Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Vydavatelství
Vogel Burda Communications s. r. o.
Sokolovská 73
186 21 Praha 86
IČO 45280681
vydává časopisy CHIP, LEVEL, Svět DVD, MEDIAshop, Počítač pro každého, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ, Cool Logo Mobil.
Sídlíme na adrese
Na Florenci 19, 110 00 Praha 1,
recepce A, 5. patro.

Obr. 3

Obr. 4

Poté v okně vyhledejte položku **Launch ICQ Lite on startup** a u této položky zrušte zaškrtnutí (obr. 3).

Chcete-li uložení své adresy autorizovat každému uživateli, pak ve stejném dialogovém okně klikněte v levém sloupci na položku **General** a poté v dialogovém okně označte položku **My authorization is required before users add me to their Contact List** (obr. 4)

V programu Malování potřebuji do hotového obrázku dopsat popisky. Při psaní bohužel vypadne z obrázku celý obdélník.

Vypněte položku **Kreslit neprůhledně**. Tuto položku najdete v nabídce **Obrázek**. Je-li tato položka zaškrtnuta, bude program Malování vyplňovat oblast textu barvou pozadí. Jestliže položku **Kreslit neprůhledně** vypnete, bude se do obrázku vpisovat pouze text; původní obrázek zůstane nedotčen i v oblasti textu.

Příští číslo vyjde 12. listopadu 2003

PPK CD 21/2003 – nejlepší české hry

Hlavním tématem příštího čísla jsou nejlepší české hry. Připravíme pro vás desítky her, jejichž ovládání je v češtině a které jsou zdarma.

Herní šílenství

V České republice se v poslední době rozpoutalo pravé herní šílenství. Hry na mobilních telefonech hraje čím dál tím víc lidí. V článku se kromě informací o tomto zajímavém fenoménu dozvíte také to, jak se ke hrám na mobilech dostat.

Antivirus na internetu

Virová bouře, která se v poslední době rozpoutala, neutichá. O to pečlivěji se musíme před viry chránit. Používání dobrého antivirového programu je jedním ze základů protivirové ochrany. O antivirových aplikacích, které najdete na internetu, se dozvíte příště.

DVD vypalovačky

Ceny vypalovacích DVD mechanik klesají a tyto mechaniky se začínají stávat středem zájmu mnohých uživatelů. Umožňují totiž vypalovat data na disky s kapacitou 4,7 GB, což je oproti cédéčkům s kapacitou 650 až 800 MB velká výhoda. Navíc je potěšitelné, že už nemusíte řešit, zda zvolit mechaniku formátu DVD-RW, nebo DVD+RW – moderní DVD vypalovačky totiž zvládají oba tyto formáty.

